Ч. 100 (14.643). Львів, вівторок 11. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Велике повстання у Бразилії.

Як подає часопис „Ель Діаріо" з Монтевідео, у бразилійських стейтах Сао Павльо, Ріо Гранде та Багія вибухли повстання, в яких разом бере участь коло 50.000 людей. Повстання приготовлено у Монтевідео.

Потвердження цієї вістки нема — здається, що вона дещо переборщена.

Невдатна військова змова в Іраку.

В Іраку викрили військову змову, що підготовлювала повстання племен в округах Середущого Евфрату і Діваніє. Як подає комунікат, завдяки притомности й енергії військової влади до повстання не дійшло — у Діваніє спокійно. Між іншими змовниками арештували 2-ох сенаторів і 3-ох послів, які перепачкували до округи Діваніє 3.000 крісів. Парлямент на спеціяльному засіданні затвердив арештування. Арештованих вислали під ескортою до північного Іраку.

Льондонові дальше загрожує страйк вуличної комунікації.

Провідники транспортового синдикату заявили, що коли обслуга автобусів навіть і не застрайкує, то вона не відступить від своїх основних домагань, зокрема щодо часу праці. З нарадами, які йшли ввесь вчорашній та нинішній день, не вяжуть великих надій. Дальше треба рахуватися з можливим страйком трамваєвих кондукторів, що солідаризуються з обслугою автобусів.

Фільмові продуценти подаються.

Голова обєднання фільмових продуцентів заявив, що більша частина продуцентів годиться на деяку частину домагань акторів у справі їхніх слабо платних товаришів. З огляду на те сподіються, що не дійде до страйку фільмових артистів.

Дальший наступ на країну басків.

Комунікат національного командування повідомляє: Минулої ночі червоні зосередили кілька курінів на відтинку Саямобе біскайського фронту і намагалися піти вперед, але відступили з чималими втратами в людях.

Не зважаючи на непогоду, національні війська посунулися на захід від Ґерніки поза лінію місцевостей Угартеде, Мугіка і Бесанґіз. На відтинку Аморе Дієта нац. війська здобули дві гори та відбили з втратами ворожий протинаступ. На відтинку Маґіґако нац. війська здобули надбережну батерію.

Також ґенерал Кеіпо де Лляно подав, що національні війська йдуть скоро вперед, зокрема на відтинках Ґерніка й Аморе Дієта.

Радіо Рекетес подає зі Сан Себастіяну, що національні війська перейшли гору Соллюбе і йдуть вперед. Бригада „чорних стріл" заняла простір на 4 кільометри у глибину відтинка Кап Мучіґато. Національні сили панують уже над берегом замку Більбао.

Комунікат червоної північної армії подає, що на відтинку Соллюбе червоні у протинаступі заняли кілька горбків та поправили заняті вчора становища. Національні наступи відбито із втратами.

ВІДОЗВА ГЕН. ФРАНКО ДО БАСКІВ.

Ґенерал Франко оголосив відозву до басків, у якій підкреслює, що національні війська заняли більшу частину баскійської країни і зближуються до Більбао. Він обіцює життя і свободу усім, хто піддасться та запевнює пошану реґіональних традицій басків.

Пацифікують Катальонію.

Валенсійська рада міністрів відбула нараду над положенням у Катальонії, опісля заявила у комунікаті, що переведе суворе слідство над причиною анархістичної револьти та погрожує суворими репресіями цивільному населенню, яке не видасть зброї. Катальонському міністрові внутрішніх справ наказали негайно забрати стійки з границь і мостів, які не будуть на майбутнє йому підлягати. 4-тисячний відділ цивільної ґвардії приїхав до Барсельони, щоби здавити анархістичну револьту, крім того вислано туди дві сотні змоторизованих військ. Положення у Катальонії хаотичне. До Барсельони причалюють щораз то нові воєнні кораблі валенсійського уряду.

У Палестині знову неспокійно.

У палестинській окрузі Тулькарам вибух ґенеральний страйк як протест проти гривни, яку наложив ґубернатор. Жиди, що переїзджають туди самоходами й автобусами, лучаться у каравани і користають з поліційної ескорти. Сподіються заворушень.

Чому вбивство у Белзці було можливе?

Львів, 10. травня 1937.

Кілька днів тому трапилась у с. Белзці золочівського повіту подія, яка стала не тільки нездоровою сензацією, що є нею для певного гурту читачів брукової преси кожне „ефектовне" вбивство. Бо вбивство Мечислава і Марії Ясінських, власників місцевого двора, було справді небуденне своєю обстановою: 5 бандитів являється в 8-ій год. вечором до двора, представляються як функціонарі поліції, із них один виступає у ролі комісаря поліції, другий у мундурі постерункового, інші як аґенти, переводять двократно ревізію, квестіонують гроші, арештують поважних людей і щойно згодом, по дорозі нібито на поліційну станицю, одна з „арештованих" осіб висловлює погляд, що „щось тут не впорядку", викликуючи тими словами катастрофу: бандити засипали свої жертви кулями, вбиваючи обоїх на місці та втікли під охороною нічної пітьми.

Здається, що мало було читачів опису тієї несамовитої історії, які не здивувались: як можна було бути таким легковірним? Як могли пп. Ясінські, інтеліґентні та розумні люди у силі віку, так відразу повірити злочинним обманцям на слово, впустити їх до хати, спокійно приглядатися, як вони комі́ть головою перевертають всі кімнати у пошуканці за „компромітуючими доказами", дати себе арештувати та ще й казати себе власними своїми кіньми відставити на поліційну станицю?! Свою тему до „Ревізора з Петербурга" Гоголь зачерпнув з життя; „кепеніківда" була історією з дійсної дійсности; і наслідувачів Хлестакова та героя із Кепенік було досі чимало і деяким із них вдавалася з повним успіхом їхня роля. А проте в даному випадку дійсно — як казала покійна Марія Ясінська — „щось не в порядку". Не в порядку є саме те підложжя, на якому могла зродитись така легковірність нещасливих жертв бандитів із Белзця.

Тим підложжям є передусім **сумна, але правдива практика**, яка полягає на легковажному відношенні до постанови 150. статті § 1. кодексу карної процедури з 19. III. 1928 р.: „Якщо ревізії не переводить суддя, то повинен особі, в якої має відбутися ревізія, показати судове доручення". Правда, черговий 2 § модифікує цю постанову так: „У випадках, які не допускають загаяння, якщо не можна було видати судового доручення перед ревізією, слід звернутися до суду за затвердженням ревізії і

доручити його впродовж 48-ми годин після переведеної ревізії особі, в якої ревізію переведи". Тепер ми булиб дуже раді, колиб могли дістати від компетентних судових та поліційних чинників точну і вірну статистику переведених у Польщі, зокрема на наших землях, ревізій та арештувань від згаданої вгорі дати останньої новелізації кодексу карної процедури з зазначенням, в яких випадках дійсно був збережений припис 1-го § 150-ої статті, та в яких випадках справа була аж така негайна, що не можна було дістати раньш судового доручення? І скільки було таких випадків, що люди, в яких була переведена ревізія, мусіли пережидати не одних 48 годин, заки дістали її судове затвердження?!

Одночасно з практикою, в якій установа суду, як єдино на підставі обовязуючого закону компетентна влада наказувати ревізію, сходить на задній плян, одночасно з цією практикою так само на задній плян сходить ригористичне розуміння, коли дійсно треба переводити ревізію та арештування. Ніде правди діти: [illegible] навіть люди, які й ніколи зі слідчими органами влади не мали нічого спільного та мають супроти обовязуючих законів найчистішу совість (приклад: убиті пп. Ясінські про яких преса пише нині у самих суперлятивах), приймають до відома факт ревізії і свого арештування, як річ природну, навіть у тямці не маючи, що треба домагатись документу від суду!

Практика зі 150-ою статтею кодексу карної процедури торкається м. ін. також 172. ст. про час тривання слідства. Засадничо слідство має тревати найвище 6 місяців, але суд може продовжити той речинець, коли „з огляду на особливі обставини суд признає, що не можна було перевести слідства в речинці, зазначеним у § 1." Коли слідство арештованого ведеться иноді довгими-довгими місяцями (після яких, бувало вже нераз, арештованого випускають на волю, иноді взагалі не притягаючи до судової відповідальности), влада має з формального боку оправдання. Але чи це оправдання торкається завжди також меріторичної сторінки?

Обидві заторкнені тут справи — це т. зв. „дразливі теми", дразливі з погляду пресової цензури, яка до всього того, що пишеться про поліцію, вгори настроєна. А проте це така ділянка прилюдного життя у державі, що не можна трактувати її як „табу", як предмет із написом „noli me tangere". І коли на цю тему допускальна дискусія на терені парляментарних установ, дискусія иноді дуже палка і повна поважних річевих закидів, то й преса повинна мати в цій матерії більшу свободу рухів, ніж її має. Фактом є, що про подію у Белзці і про зазначені психольогічні підстави легковірности пок. Ясінських — ведуться сьогодні розмови у найширших колах і польського й українського громадянства. Ці розмови тим голосніші, що подія у Белзці далеко не відокремлена. Недавно переодягнений за поліціянта бандит зрабував у с. Ящеві коросненського повіту одному селянинові 250 зол. У самому Львові — пригадуємо собі — була подібна історія з одним купцем із вул. Бема. На терені колишньої Конґресівки було вже теж кілька подібних історій. Використовувати острах громадян (головно на провінції) перед поліційними органами влади га описану вгорі практику з непривязуванням великої ваги до судового наказу і до самого факту ревізії — стало вже звичкою злочинних елементів не тільки як дотепний „трік", але розмірно найпевніший засіб бандитського наскоку.

І тому у боротьбі з цим явищем треба не тільки стосувати ригористичні кари супроти бандитів, але й сягнути до кореня самого явища: ревізію та арештування, себто законом унормоване нарушення свободи помешкання й особи, треба трактувати дійсно як річ рідку, виїмкову, необхідну. Треба витворити атмосферу, в якій громадяни, які мають чисту совість, будуть справді дивуватися, коли до них явиться представник влади з заявою, що прийшов зобити хатню ревізію. Така атмосфера вийде не тільки на добро широких верств громадян, на добро прилюдної безпеки, але й на добро самих органів влади, яких престіж не залежить від ступня омніпотенції.

Частинна самовистарчальність.

Містимо цю статтю, як дискусійну. — Ред.

Як у кожній дискусії на складну тему — неминучі деякі непорозуміння, так само й у дискусії на тему української господарської „самовистарчальности" можлива є така тьматьменна думок і розбіжних становищ, що легко можна наразитись на подвійну небезпеку: або тратити енергію на те, щоб наступати собі на пяти, або на те, щоби боротися з вітряками. А проте кожна ділова дискусія, себто ведена не задля графоманії чи пустих фраз, а з конкретним ділом на увазі, має також ту питомеііну вартість, що дискутанти, хоч може зпочатку не зовсім розуміючись, — мимохіть себе доповнюють. Таким робом завжди з такої дискусії поважний хосен: і для дискутантів і для самої справи.

Тому два тижні („Діло" з 23. м. м.) я порушив знову стільки разів заторкуване у нас гасло „Свій до свого", звертаючи увагу на його світла й тіни. Я взяв там на себе не дуже вдячну ролю „відкривця Америки", вказуючи на велику „діру в мості" якою є **брак організації українських консументів.** П. інж. В. Несторович один із передових знавців нашої економічної ділянки, який подрібно орієнтується у стані нашої продукції (кооперативної і приватної) та ринках збуту, відповідаючи мені („Діло" з 24. м. м.), підпав передовсім у сумнів, чи того роду дискусія не ослаблює притягаючої сили гасла „свій до свого". Можна з таким сумнівом погодитись, з тим застереженням, що він торкається взагалі дискусій про кожну справу, яка в уяві широких кол громадянства представляється у формах дуже хаотичних: при ближчому прилюдному висуванні кожної такої справи дехто, очевидно, може бути розчарований, бо всякий перехід із романтики до дійсности мусить потрохи виходити на шкоду дійсности. Але на це нема ради: прилюдна дискусія може й немилосерно бє в престіж паперових величин, але одночасно таки популяризує саму справу. Тому маю враження, що навіть частіше вивазування нашому громадянству, які ми ще бідні, щоб думати про „повну" господарську самовистарчальність, таки справі допоможе, бо влекшить здійснювати таку самовистарчальність у межах дійсно реальних, можливих, яку ми вже сам цього не знаючи — здобули.

І ось саме тут п. інж. Несторович з одного боку приписав мені інтенцію, якої я ніколи не мав, з другого — справді мої думки доповнив. Отож я ніколи господарської самовистарчальности інакше й не розумів та не уявляв собі, як тільки **у частинному розмірі**, обмеженому до точно означених ділів консумції. Поминаючи те, що т. зв. абсолютна господарська самовистарчальність нації взагалі у наших часах та при істнуючому державно-політичному поділі світа неможлива (це центральна проблема всіх повоєнних економічних труднощів Европи, Азії і Америки, проблема, яку даремне намагаються розвязати у себе навіть німці — славними своїми „ерзацами" і сирівців і готових виробів), — казати про якусь таку абсолютну самовистарчальність у нас, українців, булоб найбільшою нісенітницею. І коли я казав про необхідність організувати українських консументів, то — очевидно — мав на увазі тільки: 1) частину консументів і 2) для частини продуктів.

Конкретно: організація консументів необхідна нині по містах, бо по селах займається нею автоматично місцева кооперативна станиця. Далі: організувати консументів можна і треба в першу чергу для збуту **споживчих продуктів**, себто тої ділянки нашого виробництва, яка не має вже прогалини і в якій український господарський патріот може вже майже на 100 проц. задовольнити свої скромні щоденні потреби і щодо родів товару і щодо його якости.

На цім полі можлива і конечна у нас величезна праця. Те дике поле стоїть ще облогом, бо праця на ньому вимагає і нової, ділової ініціятиви і певного знання та досвіду. Як саме можна би евент. повести потрібну тут організацію, ким і якими засобами, яким апаратом людей, гасел і практичних метод — про це дозволю собі може незабаром сказати окремо, та й може також на ін. ще форумі. Однак не можу стриматись від вислову свого глибокого переконання, що те, що в данім напрямку робиться тепер та робилось досі, — це пуста витрата часу і грошей.

А вже святу правду має п. Несторович, коли каже про необхідність виховувати українського консумента, який у своїй психіці носить — дозвольте висловитись — „бацилю меншевартности". Нехіть і упередження до рідного товару переміг у себе український консумент попраді тільки у відношенні до виробів одного „Маслосоюзу" з поміж кооперативного виробництва та до виробів фабрики „Елеґант" зпоміж виробництва приватного (з товарів не щоденного вжитку наші люди позбулись упередження хіба ще до килимів „Гуцульського Мистецтва"); навіть першорядна вудженина „Центросоюзу" мусить боротися з упередженнями львівських громадян (-ок).

Однак і тут т. зв. виховання громадянства не може йти дорогою гасел і моральних наук, які радше іритують і озлоблюють, ніж переконують. Виховання українського споживача може йти тільки солідною **працею**, осторожними конкретними спробами серед сірої маси споживачів, тісним організаційним обєднуванням їх довкола рідного виробництва та практичним знайомленням споживача з крамом, про якого істнування він не завжди навіть знає. Ані само гасло „Свій до свого", ані сама газетна пропаганда окремих виробів, ані навіть санкції, про які вже думає дехто з нашої палкої молоді, тут абсолютно нічого не вдіють. Справа економіки і щоденного споживання — та ще й у недержавного і такого бідного народу, як ми, — це така делікатна матерія, що шабльоновий або бюрократичний підхід до неї — мусить „а пріорі" кінчитись фіяском, квасами, розчаруваннями.

Займаючись математикою — я немов з професії засадничий ворог гумбуґу і демагогічних „чародійних" фраз, хоч би вони складалися з найкращих, найбільш медоточивих обіцянок, а після кожного слова мали по три оклики і давали відразу обітовану землю. Математика взагалі не любить величин нездетермінованих. Варта би перенести її позитивні методи й критерії до рахункової економіки нашого збірного, сірого, робучого дня.

Д-р Юліян Гірняк.

Українське життя у Варшаві.

ВЕЛИКОДНЯ УКРАЇСЬКА СЛУЖБА БОЖА.

На другий день Великодніх Свят заходами української кольонії у Варшаві відправив о. мітрат Відибіда-Руденко Службу Божу. На врочисту відправу, що відбулася в церкві на Саській Кемпі, прибуло багато українського громадянства обох віроісповідань. Співав студентський хор. Величава Служба Божа в рідній мові, прегарна великодня відправа й теплий настрій братньої спільноти українців з ріжних земель, старих сивих емігрантів та молодих, здебільша студентської молоді з краю — все те залишило на присутніх глибоке враження.

СВЯЧЕНЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.

Традиційним звичаєм першого дня свят відбулося в домівці У. Ц. К. урочисте свячене для української дітвори зі школи ім. Лесі Українки. Замітне, що на цю дитячу врочистість прибули найбідніші батьки зі своїми дітьми-школярами. Акту посвячення доконав о. Гаврилків, що й виголосив зворушливе слово. Жаль, що старше громадянство й офіційні установи не піддержали цього гарного й важного(з огляду на національно-виховні цілі) звичаю.

ПРОБЛЕМА ЛЕМКІВЩИНИ В ІНСТИТУТІ НАЦІОЛЬОГІЧНИХ ДОСЛІДІВ.

Інститут Націольогічних Дослідів присвячує в цьому акад. році розмірно багато місця українським проблемам. Тому, що теми відповідних рефератів вибирають самі слухачі, вказує це на все зростаюче зацікавлення українською справою.

На недавніх зборах І. Н. Д. відчитав п. Адам Мечковський реферат п. з. „Лемки й Лемківщина", обговорюючи в ньому досить влучно й цікаво проблему тої вітки українського народу. Після корреферату п. Г. Котовича виявлялась цікава дискусія, яку попередив своїми влучними за-

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Учні проф. Галі Левицької** (вищий і концертовий курс) гратимуть у суботу 15. травня в год. 7. веч. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. В програмі фортепіянові та органові твори Й. С. Баха. Участь беруть: Яр. Баранецька, Л. Дудко, Н. Калинович, М. Колтунюк, І. Селезинка.

— **Робітня жіночих одягів Осталовичевої,** Малецького 10/ІІ. продасть сукні, комплети показові на ревії мод.

— **Виділ львівської філії „Товариства охорони дітей та опіки над молодю"** прохає усіх Членів і Прихильників прибути на Загальні Збори нашого Товариства, які відбудуться дня 12. травня в год. 17. пополудні в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22.

— **Малярська вистава.** В салях Природн. Музею Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Чарнецького 24, ІІ. пов., буде відкрита в неділю 16. V. ц. р. вистава малярських праць проф. Лошнева, п. івании Нижник, проф. П. Обаля і р. Смольського. Вистава триватиме до 6. червня ц. р.; відвідувати щодня від год. 10-ої до 17ої. Вступ 50 сот. і 25 сот.

— **Концерт жіночого вокального квартету „Богема".** Заходом філії Т-ва охорони дітей та опіки над молодю відбудеться 14-го ц. м. в год. 8-ій веч. у Театрі Ріжнородностей, під проводом В. Балтаровича. Білети в „Союзному Базарі".

— **Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові** (Ринок, 10) відбуло 25-го квітня ц. свої річні загальні збори. По вислуханні докладного звіту з діяльности Управи за минулий рік Збори одноголосно затвердили звіт Управи й одобрили поведінку її в усіх справах та вибрали одноголосно нову Управу, яка уконституувалася так: А. Петренко — голова; Вол. Дорошенко й д-р Василь Симович — заступники голови; Ф. Сидоренко — секретар; М. Таранович — скарбник; д-р Денис Лукіянович, дир. С. Магаляс, А. Жук, А. Гребінник — члени; Дм. Гонта, Ф. Дудко й Ів. Бедрило — заступники. До Ревізійної Комісії обрані: Наталія Савченко-Дорошенко, Мих. Корчинський та Ів. Павлик. Крім того збори ухвалили скласти подяку всім особам та установам у краю, що в скрутних хвилинах завжди приходили з матеріяльною допомогою Т-ву. Т-во Допомоги Емігрантам у 1937. р. вступило в 17-ий рік свого істнування.

— **Лікарський Дім у Львові.** Минулої неділі відкрито й посвячено новопобудований Лікарський Дім при вул. М. Конопніцької. Триповерховий будинок, якого будова тревала два роки, буде осідком окружної лікарської палати та інших польських лікарських організацій, що мають осідок у Львові.

— **Роздача почесних грамот** за праці на VII-ій виставі української мистецької фотографії відбулася в неділю 9. ц. м. Голова УФОТО інж. Чайковський, закриваючи цьогорічну виставу, подякував усім, що причинились до її зорганізування за труди, заохотив до дальшої праці та проголосив вислід оцінки жюрі. Почесні грамоти одержали: першу — Мирович Роман, другу — Масляки Ярослав і Роман, третю — інж. Пежанський Олександер, четверту — Береза Ярослав. Грамоти признання одержали: д-р Дурделло Евген, м-р Щурат Степан, Тарнавський Володимир, м-р Фіголь Данило, Глинський Микола, Світликівна Ксеня. Грамоти виріжнення одержали: інж. Іваницький Борис, Варцаба Іван, Сторожук Льонгин, Федецький Степан.

— **Український музей у Києві.** Як повідомляє ПАТ, в Києві відкрили Український Державний Музей, що обіймає 7 відділів і коло 5.000 предметів, що ілюструють історію мистецтва й культури України від часу мандрівки народів.

— **Смерть А. Розсипаля.** Помер ненадійно в одній празькій санаторії Антін Розсипаль, б. президент Підкарпатської Руси, в 71. р. життя. Похорон відбувся у пятницю 7. ц м. Після богослуження в костелі св. Людмили у Празі XII. тіло покійного перевезли до Червеної над Влтавою. А. Розсипаль працював в Ужгороді від 1923. р. до 31. грудня 1936. р. і від 1. січня ц. р. перейшов уже на емеритуру. У похоронах покійного взяв участь між іншими губернатор П. Руси К. Грабар і д-р М. Бращайко як представник Ужгороду.

— **Американська пригода артистки Тамари Вишнівської.** Артистка Тамара Вишнівська, перша українка з наших земель, що в швидкому часі потрапила осягнути високі щаблі фільмової карієри, має багато прихильників особливо серед української молоді. Тож і не диво, що коли в Луцьку, звідки артистка родом, розійшлась чутка, що фільмова зірка прибуває на свята до батьків, ціле його населення, особливо жіночий пол і молодь, постановили собі за всяку ціну оглянути щасливу лучанку. А недавно, коли п. Вишнівська перебувала в одній з луцьких каварень, перед входом до каварні зібралась величезна юрба глядачів, під напором яких у льокалі вилетіли фронтові шиби і дехто влетів вибитим вікном до каварні. Тому, що властивий виновник вибиття шиби старався утікати, в погоню за ним пустилась ціла юрба народу й поліціянти. Нещасливого прихильника артистки зловили й посадили до темної, Луцьк має про що говорити, а п. Вишнівська може записати одну справді американську пригоду до нотатника своєї карієри.

— **Українці в Моравії.** В перший день Великодніх свят відправив для української кольонії в Оломовці о. Бойсак в каплиці Сарканда Службу Божу і посвятив паски. Співав дуже гарно хор закарпатських богословів, що студіюють в Оломовці. Пополудні була вечірня, опісля в салі римо-кат. духовної семинарії спільне свячене для наших емігрантів, членів місцевої філії „Української Громади" й для закарпатських богословів. Один з них виголосив настроєву промову. На піснях, декламаціях і товариській розмові приємно минав час. Присутніх було понад сто осіб.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні державної льотерії впали такі більші виграні: 10.000 зол. на чч.: 39553, 101212, 164281; 5.000 зол. на чч.: 18704, 51688, 118076; 2.000 зол. на ч. 3098, 11090, 35976, 62852, 71112, 73898, 113982, 123337, 128554, 133945, 188807; 1.000 зол. на ч.: 6734, 10226, 12481, 31919, 36127, 42239, 45653, 49140, 56946, 67954, 72565, 86913, 94996, 95684, 96209, 105280, 106997, 111850, 113956, 124174, 139090, 140928, 142972, 148753, 164550, 171685, 183678, 184651, 193689

— **Вибори до львівського кагалу.** Минулої неділі відбулись у Львові вибори до жидівської громади. Голосувало 53 прц. управнених до голосування. Найчисленніше взяли участь у виборах ліві угрупування. Повну апатію виявила професійна інтелігенція та умові працівники. З 16-ти лист найбільше голосів зібрала „13-ка" (бльок сіоністичних організацій і господарського обєднання), яка здобула 14 мандатів. „Бунд" здобув 5 мандатів. Решта мандатів дісталася листам: „Агуди" (2 мандати), обєднаним листам безпартійних елементів (6 манд.), „Белз" (2 манд.), „Іхуд" (1 манд.).

— **Вибрики польських студентів.** Вночі на неділю група членів академічних корпорацій в числі кількадесяти осіб, які вертали зі „собуткі", почала на вул. Оссолінських і Хорущини бити шиби. Кількох постерункових на вул. Зіморовича заступило студентам дорогу, закликаючи розійтись. Студенти заатакували поліцію, прийшло до сутички, підчас якої пішли в рух палиці і каміння. Випадок зліквідували поліціянти, які прийшли на поміч з інших районів. Пять корпорантів арештували і помістили провізорично в брамі одної камениці, бо товпа не розходилась, домагаючись звільнення арештованих. Потім студентів відвезли поліційними автами. Підчас тих подій студенти вибили шиби одного видавництва.

— **Максимальні ціни цегли в Тернополі.** В тернопільському воєвідському уряді відбулася нарада комісії для дослідів цін цегли. Визначено для поодиноких повітів тернопільського воєвідства максимальні ціни на цеглу, що походить із цеголень кругових і полевих. Ціни за тисячку штук льоко цегольня в поодиноких повітах устійнено в кругових цегольнях від 32 до 43.50 зол., в полевих 28 до 37 зол.

— **Трагічна прогулька.** Кількох учнів тернопільської гімназії виїхало каяком здовш ріки Серету. Втомившись, шукали прохолоди в купелі. Один із них Р. Гомулінський, учень IV. кл., дістав удару серця і втопився.

— **Після злочину в Белзці.** Як повідомляють із Золочева, поліція зловила трьох учасників убивства Марії та Мечислава Ясінських і ограблення фільварку в Белзці золочівського повіту. Четвертий учасник нападу згинув, як відомо, від кулі поліцая, так, що лишився на волі ще пятий спільник грабіжницької шайки. Прізвища вбитого й арештованих держать покищо в тайні. Похорон жертв розбишацького нападу відбувся минулої неділі при участи духовенства греко-кат. і латинського обряду, кількох тисяч осіб місцевих і з околиці. Домовини везено на двох драбинястих возах, запряжених четвірнями коней. Після винесення домовин із місцевої гр.-кат. церкви похоронний похід рушив у 13-кільометрову дорогу до Золочева. Тут прилучилися до похорону всі представники влади з численними урядовцями. Домовини внесено до костела, опісля при величезному здвизі польської публики і при участи патріотичних організацій поховано на місцевому лат. цвинтарі. Під кінець похорону відспівано ... дому „роту" Конопніцької: „Нє дами зємі, сконд наш руд".

— **Жахливе вбивство.** Між селом Красною і Добротовом (к. Делятина) в лісі ав. Сасюк знайшли дня 6. ц. м. звуглілого трупа невідомої особи, яку невідомі досі справники прив'язали кільчастим дротом до дерева, обілляли нафтою і підпалили. На місце випадку виїхала з Делятина судово-лікарська комісія. Поліція веде доходження і є вже на слідах виконавців злочинного вбивства.

— **Смерть від електрики.** В ледівні Генрика Бянко в Новому Дворі 19-літній Ришард Соколухович доторкнувся електричного проводу, що лежав на долівці і згинув на місці.

— **Жертви грому.** На полі в Підгородищу пов. Бібрка убив грім Дмитра Фіглера та його пасербицю Марію Рий. Крім того згинули два коні.

— **Повоєнний бандитизм на селі.** Пишуть нам: У селі Лука Велика пов. Тернопіль, другого дня Великодних Свят сільські авантурники, робітники на фільварку, Михайло Швець і його брат Йосиф Швець, напали в білий день на члена виділу місцевої читальні „Просвіти", 43-літнього господаря Івана Зімовського і на очах свідків, між ними й місцевого пароха о. Яцика і його гостя інж. Девосера з Тернополя, покололи його ножами, завдаючи йому понад 20 колених ран, що безпосередньо загрожують життю. Негайно прикликано лікаря д-ра Зільбермана з Микулинець, котрий по наложенні найконечніших бандажів велів відставити тяжко раненого до тернопільського шпиталю для переведення операції. Стан недужого у шпиталі дальше дуже грізний. Оба справники є здавна пострахом села, викликуючи усюди авантури і кріваві бійки. Непрошені приходять вони на ріжні імпрези до читальні, тероризуючи присутніх, що уступають їм, боячися чинного нападу чи проколення ножем. Про бандитизм обох тих парубків зголошувано нераз поліційній станиці у Мишковичах, якої командант Лясковський чомусь полишає обох згаданих напасників у спокою. Тому місцеві громадяни рішили вислати депутацію до нового тернопільського старости п. Адамського під проводом пос. Болюха з домаганням, щоб видав відповідні доручення для охорони життя і здоровля перед нападами обох злочінних сільських бандитів.

— **Бандити гуляють.** На дім Мендля Найфельда в Юріямполі напало вечором кількох бандитів. На гук вистрілу крізь вікно Найфельд упав на землю, вдаючи вбитого, однак його жінка заступила бандитам поріг і почала кричати. Тоді бандити увійшли до середини і дали кілька стрілів, якими вбили Найфельдову, а Найфельда тяжко ранили. Наполохані криком, бандити втікли, не забравши нічого. Тої самої ночі в сусідньому селі Більчу Золотому бандити ограбили доми жидівських купців Л. Бергера і Рейнштайна, забравши більшу скількість товарів. Правдоподібно були це ті самі бандити, що вбили Найфельдову в Юріямполі. Справою занялася поліційно-судова влада.

— **Самогубство студентки.** До готелю „Паризького" при вул. Маршалківській у Варшаві приїхала студентка виленського університету, 20-літня панна Яконюк. На другий день ранком готелева служба знайшла її в ліжку неживою. Лікар ствердив отроєння ціянком потасу. Нещасна лишила лист, адресований до аптики в Щуціні, де була занята, такого змісту: „Відбираю собі життя з власної, непримушеної волі".

— **Катастрофа „Гінденбурга" сфільмована.** На привитання цепеліна „Гінденбург" вислало пять американських фільмових підприємств своїх фотографів, не сподіваючись, що на летовищі з Лейкгерсті жде їх така жахлива сенсація. Завдяки цій несподіванці вже на другий день усі нюйорські кіна висвітлювали цілу катастрофу від початку до кінця з таким жахливим реалізмом, що жінки мліли. Річ певна, що кінові підприємства в цілому світі зроблять на загибелі „Гінденбурга" золотий інтерес. Всі європейські фільмові бюра, отже й варшавські замовили в американських фільмових централях фільму з катастрофою „Гінденбурга" і за який тиждень привезуть її кораблі до Европи. Маймо надію, що побачимо її також у Львові.

— **Справлення помилок.** У 97. числі з 7. ц. м. на „Сторінці без політики" в статті „Доісторичне збіжжя на Україні" попали такі друкарські помилки: замісць „у магазині ліпянок" — має бути: **„у мазанці ліпянок"**; замісць „100—800 до Хр." — має бути: **„1000—800 до Хр."** — Теж у 98 числі з 8. ц. м. на „Сторінці без політики" у статті „Скити на Поділлі й на Закарпатті" замісць: „яких 50 літ" — має бути: **„яких 500 літ"**

вагами дир. Інституту Папроцький і відтак провідник п. Стебельський, який м. ін. висловив погляд, що москвофільство лемків є обявом штучним.

РЕФЕРАТ ПРОФ. Д-РА М. КОРДУБИ.

В циклі наукових засідань комісії польсько-українських дослідів Українського Наукового Інституту у Варшаві відбувся в мин. пятницю цікавий реферат проф. д-ра М. Кордуби на тему: „Два причинки до історії галицько-володимирського князівства в XIII. ст. Реферат (в українській мові) стягнув багато поважних слухачів.

НА ЛІТНІ КОЛЬОНІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Українські товариські кола мали в мин. тижні милу нагоду зустрітись на симпатичній вечірці, влаштованій в салях У. Ц. К. (заходами управи варшавського відділу У. Ц. К. спільно з батьківським комітетом української школи), якої дохід призначено на літні кольонії для українських дітей. Вечірка пройшла в атмосфері правдивої забави і жаль тільки, що публики було обмаль.

(КТВ)

Закладайте кружки і Філії „Відродження"!

Свято св. Юрія в Союзі українських купців у Львові.

9-го ц. м. Союз Українських Купців у Львові вшанував день свого патрона св. Юрія архиєрейською Службою Божою у храмі св. Юрія, потім академією в домівці Союзу, після якої був спільний обід з товариською гутіркою. Торжественну Службу Божу відправив Преосв. д-р Бучко, що виголосив теж відповідну проповідь про вагу того свята.

Запрошені на академію гості могли йти туди з деякими сумнівами: як така академія буде виглядати. Та вже від першої точки програми ці сумніви розсівались і перемінювались у якнайкращий настрій. Після кількох вступних слів, сказаних дир. Скопляком, головою Союзу, хор під орудою п. Плешкевича відспівав „Золоті зорі" — гладко, бадьоро, добрими голосами, серед яких не бракує і добрих солістів.

Після того д-р В. Щурат у прецікавім відчиті, який виголосив у тоні товариської гутірки, говорив про ролю св. Юрія як патрона українського купецтва та про ріжні стадії розвитку нашого купецтва впродовж віків. З огляду на те, що св. Юрій став теж патроном нашої головної церкви у Львові, (саме минає 500 літ, як у Львові збудовано церкву св. Юрія — спершу деревляну), прелеґент зупинився довше на львівських ярмарках, які відбувались на площі св. Юрія, наводячи ріжні привілеї та закони, що давали змогу купцям вести свою працю та обмежували їх у цій професії. Відомо, що розвиток нашого купецтва залежав від загально-політичних умовин, ріжних у ріжних часах, відповідно до того, чи ми користувалися свободами, чи залежали від законів сильнішої нації, яка користала сама з купецьких привілеїв. Тема, яку вибрав д-р В. Щурат, хоч тісно звязана із святом наших купців, така цікава і так мало у нас розроблена, що прелеґент повинен би її використати для ширшої студії, доступної для загалу читачів.

Дуже гарно вийшли пісні під акомпаніямент бандури, відспівані п. Ю. Сінґалевичем, після цього йшла деклямація п. Затварського „До нової Землі" (текст А. Курдидика) і мужеський хор співом „Огні горять" закінчив коротку, добре складену програму.

За обідом, до якого засіло к. 150 осіб, вніс тоаст дир. Скопляк, після чого промовляли: єпископ І. Бучко, о. Садовський, д-р. В. Щурат, посол Ст. Біляк, представник нашого волинського молодого купецтва, інж. Крохмалюк, ред. Бачинський та інші.

Гості та учасники свята провели мило час і розійшлися в якнайкращому настрою. На Рідну Школу зібрано за кілька хвилин 165.40 золотих.

Скріпім матеріяльну основу освітніх змагань! Не жалуймо жертв на „Дар Просвіті".

Справлення помилки.

У недільному (99.) числі „Діла" на стор. 3. у поклику в справі ювилею Т-ва „Просвіта" „До Українського Народу" при ломанні сторінки перемішано два останні рядки, через що це речення вийшло зовсім незрозуміло. Речення це має виглядати так: „**Усі, що матимуть змогу святкувати, відсвяткують напевно. А там, де намагаються цю змогу нам відобрати, бодай духом зеднаймося, щоб наші серця ударили в один такт переможної пісні нашої єдиної найвищої Ідеї!**"

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

ПОЛУНИЦІ ДЛЯ ПРОЛЕТАРІЯТУ

(ПАТ) На московському ринку появилися полуниці з інспектів у ціні... 100 рублів за кільо; тепер та ціна обнизилася до 60-ох рублів. Преса домагається, щоб спекулянтів, які так підбивають ціни, поставити під суд.

ШПІОНАЖА.

(РО) Як подає „Гудок" з 29. IV. і 6. ц. м., у Красноярську розстріляли Демідова і Стеця, що 24. III. ц. р. спричинили залізничу катастрофу; вони були „японсько-німецько-троцькістівськими диверсантами".

Цікаво, що про згадану катастрофу совітська преса зовсім не писала.

„Правда" з 6. ц. м. подає, що в Куйбишеві стійковий зловив шпіона, який намагався діставтись до смуги важних військових обєктів.

—о—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В „МІЩАНСЬКОМУ БРАТСТВІ".

В неділю 9. ц. м. вечором відбулося свячене членів „Міщанського Братства" при вул. Руській ч. 3. Акту посвячення снідів довершив **о. кан. Д. Лопатинський**, парох Успенської церкви і склав побажання братчикам. З черги промовляли: голова „М. Братства" пос. д-р Ст. Біляк (тричі), дир. Ковалів від Союзу Українських Купців, ред. М. Струтинський від „Української Преси" (двічі), проф. д-р К. Студинський, п. Д. Стецьків, м-р М. Хомяк від Ред. „Діла", п. Юськевич, інж. Рижевський від У. Т. Т. та п. Гевак. Промовці порушували пекучі питання розбудови і зміцнення міщанського стану по містах, будови власного дому у Львові, справи виховання молоді на добрих ремісників і промисловців, справу розбудови ремісничо-промислових бурс і т. д. Промови пере-

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

Фонольоґія і правопис.

(Докінчення).

З погляду фонольоґічного апостроф виправданий тільки у спрефіксованих словах, бо тут справді виступає різниця у значіннях слова, пор. „зявище" — „з'явище", „зоре" (кличн. одн. ім. „зоря") — „з'оре" (3. ос. одн. дієсл. зорати). Але ж тоді не можна його обмежувати тільки на позицію перед йотованими голосівками — тому тільки, що так зробила в себе давніше московська ортоґрафія („ъ" тільки перед йотованими). З цього погляду дуже добре був продуманий наш правопис до 1910. р., який знав у таких випадках апостроф.

Узагалі треба сказати, що той правопис був куди раціональніший з погляду фонольоґії (а вона ж тут рішає!), ніж теперішній. Ми з легким серцем відкинули „і" після помягчальних приголосівок, а це з погляду будови української мови, як самостійної мовної одиниці, що найменше — прогріх. Не забуваймо, що з усіх славянських мов тільки українська (потрохи й чеська) має таке „і", що мягчить попередню приголосівку (дьіл), і що її не мягчить (діл). Усі инші славянські мови мають тільки або перше (російська, польська, лужицька, білоруська), або друге (сербо-хорватська, словінська, болгарська). Чехи знають подвійне „і" (т. зв. тверде і т. зв. мягке), і вони, такі „і", набирають великого значіння після т, д, н, бо тільки ці три приголосівки в них можуть улягати паляталізації (мягченню), тимто чехи й відзначують докладно обидва роди тих „і" окр. знаками (пор. ty = укр. ти. 2. ос. одн. займен. особ., чит. — ті і ti = укр. ті. назви. множ. чолов. роду указов. займ. ten=той, чит. — ты), бо це сполучене із різницею значіння*). У нас докладно відрізняє мова якенебудь ніс (носа) від — ніс (нести), злісний (злість) і — злісний (лісничий), милі (люди) і — милі (дві, три дороги), тік (де молотять) і тік (н. пр., потік)... Скрізь характер „і" вносить різницю у значіння слова, є це — фонольоґічний закон (тут важне й повставання таких звуків), і він повинен найти свій вислів у правописі. Для цього і придумали (за анальоґією: а — я, е — є, у — ю, з їх подвійним значінням) значок „ї". Те, що в якійсь частині наших говорів затерлася або й затирається при реалізації тих звуків різниця (фонетичний закон!), ще не доказ, що нам треба у правописі відбігати від основних його вимог, від його фонольоґічности. Автім — це явище вже другісне, нове, воно не повинно затирати ясної характеристичної будови нашої мови. До того, у школі сяк, чи так на це треба звертати увагу при т. зв. ортоепії, себто, правильній вимові, такій, що нашій мові притаманна. Колиж цього не робити, учні виростають у тій думці, що це, мовлявь, усе одно — а це і хиба, й мовознавча неправда. Уже тепер не тільки молодь у школі не звертає на це уваги, але і в одному популярному видавництві в польській транскрипції „Заповіту" находимо фальшиву з погляду будови української мови форму: „mylij" (Украіні), замісць — „myłij".

Але ми — народ „демократичний", „спираємося на широкі маси", боїмося за ті маси, щоб вони, не дай Боже, не робили помилок — і ми викинули за Грінченком після приголосівок „і", обмеживши його на йотоване і (йі). Викинули з легким серцем — повіривши, може, Нечуєві-Левицькому, що „і" це — галицька видумка, яку ввів до наддніпрянських видань М. Грушевський на те, щоб „знищити українську мову" (пор. Сьогочасна часописна мова на Україні, „Україна", I, Київ, 1907), що це „і" заводить таку плутанину, як московське „ъ" (у нас уже вилазить — чуже мовне думання), хоч це зовсім не відповідає правді, і Нечуй-Левицький виявив у тій статті, що він цієї справи не тямить. Письменник узагалі виступав проти самого значка „ї" („понаставляли", мовляв, „точок", і т. д. лаявся Нечуй), бо ж у своїх рукописах він старався відрізняти обидва „і" (пор. М. Возняк, Куліш, як редактор Причепи Левицького, З. Н. Ш. т. CXLVIII.: червонї губи, ст. 17, кислї очі, ст. 23; до панїв, ст. 21, 22, 25, противнїсть, ст. 48 і т. д., але — сільський, ст. 48; міні; ст. 49, пані, ст. 51 і т. д.), таксамо радив їх якось відрізняти (тільки, не дай, Боже, не значком — „ї", краще вже — апострофом!) у згаданій вище статті („Україна", I, 1907, ст. 33). Все це здавна підносив відомий мовознавець К. Михальчук — а тепер доводиться це раз-у-раз зазначувати українським лінґвістам по шкільних підручниках та в наукових працях (О. Синявський, О. Курило й т. д.).

Та сталося й, на жаль, не відстанеться. А проте говорити про це треба, щоб бодай у нашій мовній свідомости не затирався цей фонольоґічний закон, коли ми його закинули у правописі. З цього погляду не треба таких думок, що освідомлюють із дійсним станом справи уважати за „глас вопіющого".

Таксамо прогрішилися ми супроти структури української мови, закинувши означувати на

*) Всі дотеперішні спроби викинути з чеського правопису y („тверде" і) — учні роблять тут багато помилок, бо різниці, н. пр., після губних, р, задньопіднебінних у вимові не чути слів — хоч обидва ці знаки й диференціюють значіння — з огляду на т, д, н були безуспішні.

плітано співанням воскресних і стрілецьких пісень. По відспіванні нац. гимну мила гутірка затягнулася до пізнього вечора.

СВЯЧЕНЕ В Т-ВІ „БУДУЧНІСТЬ“.

У домівці кружка т-ва „Будучність“ при катедральнім храмі св. Юра відбулося минулої неділі свячене для всіх членів Т-ва „Будучність“ при участи понад 100 робітниць та їх провідниць. Акту посвячення довершив Преосвященний Никита і в палкій промові торкнувся справи дому Т-ва „Будучність“, що його недавно купило Т-во завдяки фінансовій допомозі Митроп. Шептицького. Провідниці Т-ва порушували опісля справи, що живо цікавлять наших робітниць. Промови переплітували присутні воскресними і народніми піснями та провели свячене в сердечному настрою. Воно закінчилося відспіванням многоліття для Митроп. Андрея, Преосв. Никити та інших духовних і світських провідників Т-ва „Будучність“.

НА ГАЛИЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ.

Старшина Кружка „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка уладила в неділю 9. ц. м. у власній домівці при вул. Супінського 23 спільне свячене. Це товариське родинне свято зібрало при спільному столі 65 осіб. Сниди посвятив **о. Фіголь**, який виголосив при цій нагоді відповідну святочну промову. З черги привитав гостей та склав побажання голова кружка дир. Дутко. Крім цього промовляли ще та складали побажання від дільничної організації українців міста Львова адв. **д-р Секела** та від редакції „Діла“ ред. **Р. Сливка.** Свячене відбувалось у піднеслому настрою. Серед щирої дружньої гутірки проминув зібраним увесь вечір.

СВЯЧЕНЕ НА ЛЕВАНДІВЦІ.

Заходом кружка „Р. Ш.“ у Левандівці відбулося у чит. „Просвіти“ свячене для членів місцевих товариств та організацій і запрошених гостей. Сниди посвятив о. **канцл. Галант** і після того приявні засіли при гарно прибраних столах. Промовляли: о. Галант, Б. Баранова, ред. Яворівський, п. Струсевич, дир. Воробець і п. А. Добрянський. Промови переплітував хор і дута оркестра чит. „Просвіти“ під орудою м-ра Гнідеця. По свяченім відбулися товариські забави.

—o—

Перед новим політичним процесом у Львові.

Перед судом присяглих у Львові відбудеться незабаром новий політичний процес проти 15-ох молодих українців (-ок). На лаві підсудних засядуть: 1) Ольга Біда, 2) Марія Мицко, 3) Григорій Дячишин, 4) Іван Мирон, 5) Кость Арпад-Березовський, 6) Павло Мерцало, 7) Іван Мерцало, 8) Юліян Дмитерко, 9) Льонгин Телюк, 10) Василь Іванонько, 11) Осип Бабяк, 12) Микола Ласійчук, 13) Ізидор Масюк, 14) Степан Терлецький, зв. „Козяр“ та 15) Омелян Лапунька.

Прокуратор притягнув усіх до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 98 § 1. к. з. (приналежність до ОУН), а деяких за допомогу до вбивства Марії Ковалюківної та Михайла Копача дня 6. квітня 1935. р. по думці ст. 23. і 225 к. з.

Свято в честь Божої Матері.

Заповіджене Т-вом „Українська Захоронка“ у Львові свято в честь Божої Матері вдалось добре і під моральним і під мистецьким оглядом, але мабуть слабше під матеріяльним, бо наша публика не виповнила, як того слід було сподіватися, театральної салі. Це свято в честь Богоматері, що є найвищим символом материнства, могло у дні, коли взагалі всі культурні народи святкують свято матері, викликати більше зацікавлення нашого загалу, зокрема жіноцтва.

Свято почалося живим образом „Божа Мати — Княгиня України“. На тлі чорної завіси прегарно вирисовувався витятий образ Божої Матері роботи артиста-маляря М. Осінчука. До цього образу вели широкі сходи, на яких мальовничо уставлено дітей у костюмах ангелів та архангелів. Ясні краски костюмів (теж проєкту М. Осінчука), ніжні дитячі личка, до того гарний спів хору питомців Богословської Академії ввели відразу присутніх у відповідний святочний настрій. Слова (пера Дурбака) і музика (Кудрика) співаної хором кантати були відповідні до самої картини. Друга точка, „Поклін дітей“ пройшла на тлі попередньої живої картини, тільки доповнили її ще діти українських захоронок у народніх строях з квітами в руках, які устами маленької Оксанки Кузьмовичівної склали свій привітмолитву Божій Матері. В цьому образі особливо мило вражали дитячі народні строї, стилево витримані. Треба відмітити влучну думку випустити дітей босоніж, а не в ріжнородних сандалках та лякерових мештиках, як це звичайно при народніх строях у нас практикують. Доповненням цієї точки був хор питомців, який під проводом свого диригента питомця Якубяка виконав удатно дві пісні „Через поле широкеє“ Д. Котка та „Думу про Почаївську Божу Матір“ А. Леонтовича. Тенорове сольо о. Петра Романишина в пісні „Через поле широкеє“ та баритонове сольо студ. богос. Придаткевича в „Думі“ були виконані по мистецьки. Обидва голоси, перший ніжний, мягкий і мельодійний, другий повний і глибокий відповідали якнайліпше композиціям. „Молитва“ під музику В. Барвінського, в укладі О. Федак-Дрогомирецької, що її виконали учениці її ритмічної школи, доповнена ефектовними і стилево дотриманими біло-золотими туніками, зробила дуже приємне враження. Малі учениці, ведені своєю старшою талановитою товаришкою Оленкою Заклинською, що дрібною поставою мало чим ріжнилась від дітей, свобідно і без помилок виконали цю гарну ритмічну картину. Тільки для акомпаніяменту може за мало було одного фортепіяну. Віольончельове сольо молодого Івана Севастіяна Барвінського, що відограв В. Барвінського II. частину Сонати фіс-моль, „Думку“ та „Канцон у“, могло бути прикрасою кожного концерту. Одне тільки можна зауважити, що може таких поважних музичних виступів шкода на концерти, де є багато дитячої публики, що скоро томиться і перешкоджає старшим відчувати всю красу виконування творів. Цю заввагу можна зрештою віднести і до інших музичних точок цього свята. Всі вони були на мистецькій висоті, але за тяжкі для дитячої публики. Найслабшою точкою програми була інсценізація „Марійки“ — В. Щурата. Крім світляних ефектів не лишилось від цього, зрештою симпатичного твору, ніякого враження. Виступ хору учениць шкіл С. С. Василіянок, що виконав О. Нижанківського: „Пречистий блеск“, був уповні вдалий і доказав, що диригентці його п-і К. Гладилович не справляє труднощів опанувати таку кількість напів-дитячих, напів-дівочих голосів. Інсценізація „Благовіщення“ У. Кравченко була дуже вдатна і гарно виконана, хоч може щиріший, менш схвильований тон деклямації був би побажаний. Гарно в цій інсценізації зі свого завдання вивязалась п-на Ріпель. Смичковому квартетові (В. Цісик, Р. Согор, Б. Задорожний, О. Березовський), що виконав зразково Бетовенове Ададжіо, не можна нічого закинути. Остання точка, рухова інтерпретація „Ікони“ до Хоралу В. Барвінського в укладі п. Дарії Кравців і своїм високо мистецьким виконанням і десю і прегарними костюмами була гарним акордом цієї назагал удатної імпрези. Не диво, що обі ці останні точки викликали на салі просто бурю оплесків та домагання повторити їх. Шкода тільки, що програма була рішуче за довга, а ще її продовжили перерви. Тому під кінець вже і діти і дорослі були перетомлені.

Багато з точок програми цього свята може ввійти у програму Свят Матері, що їх уладжують тепер ріжні наші товариства. Це повинні взяти під увагу всюди

Х.

лисьмі помягчення „с“, „ц“, „з“ перед губними, що після них іде „я“, або „і“. І це фонольогічний закон нашої мови. На це вказує різниця у значінні хочби слів — „зьвір“ (зьвіря) та „звір“ (звору). До 1910. р. зазначував, цілком справедливо, мягчення цих звуків наш правопис — потім, під впливом Наддніпрянщини, (а тут знов був вплив московщини, і потроха давнього історичного правопису), ми перестали ставити з таких випадках мякий знак, дарма що його в останніх своїх виданнях („Дзвін“, „Позичена Кобза“ й ин.) зберігав Куліш, хоч за нього стояв усе (й так писав) Нечуй-Левицький (пор. „Україна“, II, ст. 21).

Які ж наслідки того, що правопис перестав занедбувати той фонольогічний закон? А такі, що в нас почали, всупереч законам української мови, силуватись вимовляти ті слова так, як вони написані, і ви вже тепер часто почуєте, як молодше покоління виразно говорить: „просвіта“, „святий“, „днях“, „звір“ (замісць: просьвіта, сьвятий, цьвях, зьвір) і т. д. І знов робота школі, знову треба звертати увагу на ортоепію, знову по граматиках треба окремо все це зазначувати...

А все ж цього не булоб, колиб ми мали свідомість того, що правопис повинен би мати до діла з типами звуків, з фонемами, які деференціюють значіння слова, що правопис повинен би ту диференціяцію відзначувати скрізь, а не тільки деколи, і що реформувати правопис у дусі утилітарности, і т. зв. практичности, та ще всупереч структуральним законам якоїсь мови — річ не то непотрібна, але і шкідлива.

А вже найважніща річ — не сплутувати фонетики з фонольогією, не говорити про фонольогічні закони, коли вони фонетичні, бо ж це зовсім инші речі.

З відчитової салі.

НОВІ ДАНІ ДО ІСТОРІЇ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА.

7. травня в Українському Науковому Інституті у Варшаві відбулося під головуванням проф. О. Халецького засідання історичної секції комісії для дослідів польсько-українських взаємин, на якому проф. М. Кордуба прочитав реферат п. з. „Два причинки до історії Галицько-Волинського Князівства“. Темою реферату були спірні питання з історії кордонів між Галицькою Державою, Польщею та Угорщиною в XIII. і XIV. ст. На основі докладної аналізи джерел прелегент прийшов до таких висновків:

а) Місцевість Телич, згадана в галицько-волинському літописі, не є сучасним Теличем коло Попраду, який до Галицької Держави не належав, а сучасним галицьким Потиличем.

б) Міста „Марк“, про яке згадує одна угорська грамота XIV. ст., як про посілість галицького князя, треба шукати не на нашому Закарпатті, а в Сербії; князь був не галицький, а сербський. Помилка, що викликала цілу наукову літературу, повстала з того, що видавці хибно відчитали текст грамоти.

в) Зверхня влада кн. Льва Галицького над Березькою столицею на Закарпатті була коротким епізодом, зрозумілим на тлі тогочасної анархії на Угорщині.

Закарпаття.

18-ТІ РОКОВИНИ ПРИЛУЧЕННЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ ДО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

У 18-ті роковини проголошення Центральною Руською Народньою Радою прилучення Підкарпатської Руси до Чехословаччини відбулася в Ужгороді в пятницю 7. ц. м. вечором святочна академія в кіні „Пасаж“ з дуже багатою програмою. А в суботу 8. ц. м. в год. 7.45 на пл. Жатковича піднято державний прапор. Одночасно в год. 8-ій рано в усіх церквах відправлено богослуження. З черги в год. 10-ій відбулася дефіляда війська перед памятником д-ра Тирша на Тиршовому побережжі. Від 17—18. год. орхестра 36. полку відіграла концерт перед будинком канцелярії губернатора, Свято закінчилося в год. 18. зняттям державного прапору на пл. Жатковича.

СТРАШНИЙ ГОЛОД ЗЕМЛІ.

На Закарпатті з кожним роком зростає все більше й більше голод землі. Бідні хлібороби та хліборобські робітники домагаються приділення їм землі, бо безробіття і страшна нужда панують по наших селах. Зі статистики народногосподарської установи виходить, що в половині 1936. р. земельна власність на Закарпатті виглядала так: держава є власником 328.084 гектарів землі і лісів (26 проц.), край має лише 47 га, округи 4 га, громади й оселі 59.782 (4.74 проц.), урбарії 110.445 га (8.75 проц.), компосесорати 26.924 га (2.13 проц.), церковні маєтки 19.424 га (1.55 проц.), приватні особи, товариства, кооперативи і т. д. 716.960 га (56.83 проц.).

ЧОМУ ТАК МАЛО УКРАЇНЦІВ У ПОЧТОВИХ УРЯДАХ?

На Закарпатті, не зважаючи на заґарантовану автономію, тяжко знайти українця начальника або заступника начальника почтового уряду. І так нпр. в Ужгороді начальником є чех, його заступником — словак; у Берегові начальником є чех, заступником — німець; у Хусті начальником є словак, заступником чех і т. д. Це наслідок політики народніх соціялістів, які не допускали українців до почтової служби. Тепер на Підкарпатській Руси працює при почті: чехів 239, словаків 137, мадярів 53, німців 14. У вищих катеґоріях маємо ледви одного українця. Найбільше наших є між службовиками. Урядовців маємо лише 62, коли чехів є 150, словаків 103. Словаки без автономії мають далеко більше, ніж українці. Вони завдячують це своїм сильним фаховим організаціям, своїм послам і сенаторам. Вони доборолись до того, що мають не лише службовиків, але мають нижчих і вищих урядовців у почтових дирекціях у Братиславі і в самому міністерстві. Тому почтові урядовці і службовики українці повинні створити сильну фахову організацію, щоб вона боронила їх прав.

НОВИЙ ЧАСОПИС НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

З датою 2. травня ц. р. появився на Підкарпатській Руси новий часопис під редакцією д-ра Івана Жидівського: „Русская Народная Газета“. Раніше видавав він у Пряшеві „Народную Газету“. Новий часопис писаний московською мовою, але у вступній статті д-р І. Жидівський заявляє, що міститиме статті і в народній мові, бо ми всі діти одної матери. Отже міститиме і статті українською мовою. Видно, що пан редактор спускає з тону, бо знає, що інакше не може підійти до народу. Газета виходитиме щотижня і не означена покищо як орган якоїсь партії.

СВЯТО 1. ТРАВНЯ В УЖГОРОДІ.

Дня 1. травня — як кожного року — відбулися маніфестації соціялістичних партій в Ужгороді. Похід соц.-дем. партії супроти попередніх років був більший та імпозантніший. Ця партія відбула публичні збори на площі Корятовича, де промовляли д-р Марк, секретар Кекус і Деркач із Мукачева. Деркач говорив по українськи, чистою українською мовою і також по мадярськи. Зате похід комуністів був цього року куди слабший, ніж минулими роками. В цілому поході взяло участь до 1200 осіб, здебільша ужгородські жидки. Чеські нар. соціялісти та христ. соціялісти мали теж свої походи і збори.

ПРОТИ НИЩЕННЯ ЛІСІВ.

В „Лідових Новінах“ помістив проф. д-р Й. Оплетал статтю п. н. „Відлісення Карпат“ з осудом винищування лісів. Одночасно висунув думку, щоб переселити частину наших верховинців на рівнину та посилити загально-культурну працю між ними. Всі його міркування звернені в одному напрямі: як нагодувати голодуюче населення, верховинців? Без розвязки цього питання не можливо вирішити ніодного іншого. Не слід забувати, що українські верховинці докотилися до самого „дна“ пропасти. Відома, наприклад, річ, що в селах Тихій Волосянці, Ужку, та в околиці від початку травня половина людей не має ні вівса (головна пожива), ні бараболі, ні кукурудзи. І так рік-річно. Люди живуть з того, що варять ріжні буряни та ждуть на якінебудь ягоди. І так аж до нового урожаю. В селах Верховини найбільшою роскішю на Великдень є пів кільограма старої солонини та пара-дві яєць. Пшеничного хліба люди там ніколи не бачать. Діти там бліді, аж прозорі. Багато хворих. На кожному кроці видно страшні познаки деґенерації. На жаль, цю страшну дійсність закривають з політичних причин ті, які обовязані говорити правду.

Ген. Штабу ген.-полк. ОЛЕКСА ГАЛКИН.

„За Державність“.

„ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ“ — Матеріяли до історії війська українського. Збірник 5, стор. 276 з 19 схемами, 22 світлинами і 4 кольоровими ілюстраціями. Видання Українського Воєнно-історичного Т-ва, Каліш, 1935. Ціна 6 зол. в Польщі і 6.60 — за кордоном.

Завдяки невпинній, інтенсивній та високо корисній праці Українського воєнно-історичного Т-ва, український читач і аматор поважної історичної лектури знову має для розваги і для корисного ознайомлення з українською історією останньої доби дві чергові збірники В-ва „За Державність“, 5-ту і 6-ту книгу. Хоч я займатимусь точнішим розглядом тільки 5-того збірника, проте обох їх торкається загальна заввага про дуже гарну й дбайливу технічну сторінку видання: особливо широкого читача повинні привабити численні, дуже цікаві ілюстрації.

Взагалі Воєнно-історичне Т-во вкладає чимало праці, особливо в сучасних важких кризових обставинах, на видання таких доцільних та необхідних історичних збірників, за які в майбутньому кожний поважний історіограф висловить щиру подяку. Треба зі справжнім признанням казати про гурт наших військовиків, які перебрали на себе добровільно та безкорисно велику науково-історичну працю. Коли взяти під увагу, що такі збірники не можуть мати тієї притягаючої сили для широкої читаючої публики, що нпр. белетристика, то треба похвалити методу В-ва продавати книжки по собівартости та його спроби налагоджувати зручну кольпортажу: бо це не тільки „купецький інтерес“, але пропаґанда культу нашого минулого, опертого на тривких підвалинах наукових дослідів.

Характером і якістю заміщених праць 5 збірник мало чим відріжнюється від попередніх. Починається він обширною працею А. Пузицького п. н. „Боротьба за доступи до Києва“, охоплюючою період наступу 17 піхотної дивізії з Рівного через Коростень до р. Тетерева в лютому і березні 1919. р. Як командир цієї дивізії, автор мав можливість бути в курсі всіх обставин, в яких переводився наступ дивізії, а тому його оповідання (хоч і не має характеру основного обдокументованого військово-історичного досліду, а виявляє багато субєктивних поглядів автора) дає читачеві легкий до читання, популярний нарис, який освітлює цікавий фрагмент початкової боротьби за ліпшу долю нашої Батьківщини.

Чергова стаття О. Переяславського — це блискуче написане докінчення фрагменту з циклю давніх історичних подій України п. н. „Історичний бій із липня 1694. р. української кінноти під Лоевим“ (підчас української збройної визвольної боротьби з часів українсько-польсько-литовської кампанії). Цей бій, що ціною величезних жертв славетнього українського воєнства та ціною загибелі самого полководця, — національного лицаря, Михайла Кричевського, який тоді був наказним гетьманом України, перетяв наступ противникові на Україну, — назавжди повинен залишитися в памяти вдячного українського народу. Удокументувавши свій нарис численними цитатами з первописів, автор цілком слушно закінчує його щирим покликом та надією, що „українська армія свято буде заховувати память про свого великого полководця Михайла Кричевського та подвиг його славної армії в бою під Лоевим за Україну“.

Для галичан особливо цікавий черговий нарис: „Від Дністра до лінії перемиря і відворот за р. Збруч 15. VIII. — 21. IX. 1920 р.“ ген. О. Удовиченка. Почавши описом загальної ситуації на польсько-українському фронті, автор у послідовному, живому та барвистому викладі подає розташування української армії та її завдання на початку стратеґічного наступу з докладним описом подій кожної з трьох (правої, середньої та лівої) ґруп, на які була поділена українська армія, зупиняючись особливо на важніших подіях. Ними були: форсування Дністра біля Городниці, марш на Чортків, Гусятин—Скала, Ярмолинці—Дунаївці, бої під Миньковцями та Новою Ушицею. З найбільшою докладністю зупиняється автор на наступі 3. дивізії та рейді Кінної Дивізії з захопленням Шаргороду 18. X., себто в день заключення Польщею перемиря з большевиками, яке припинило наші спільні з нею дії, та від якого українське військо було залишене в боротьбі з большевиками виключно на свої власні сили. Це дуже цікавий історичний фрагмент, не тільки для військового читача, але й загалу громадян, що повинні пізнати останню дію української визвольницької траґедії.

У статті „Закон про державну українську фльоту“ С. Шрамченка дає короткий, але дуже змістовний, обґрунтований на документальних даних, докладний перегляд закону, на підставі якого творилась військово-морська українська сила, з наведенням не тільки загального складу кораблів, але з докладним зазначенням їх типів та переліченням всіх військово-морських чинників, які приймали ту чи іншу участь у творенні української морської сили.

(Докінчення буде).

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Подвійне весілля.

Правдива романтична подія в нероманитчному столітті.

Андре Трагонар малював над берегом Соми краєвид, коли раптом почув за своїми плечима ясний, пестливий жіночий голосок:

— Ця барва неможлива, ви це зовсім зле намалювали.

Молодий мужчина оглянувся счудований. Несподіваним, гострим критиком була молоденька дівчина з ясними кучерями й розсміяними, синіми очима. Іронічно похитувала вона привабливою головкою.

— В такім разі — сказав він холодно — ви зовсім не визнаєтеся на імпресіонізмі.

В цій хвилині вибігла з кущів мала собачка, долестилась спершу коло маляра, відтак біля своєї пані і перевернула полотно.

— Називаюсь Трагонар — представився молодий мужчина — студент фільософії першого

семестру, значить в осени поїде до париського університету.

— Я Юліета Лямері — зі сміхом відповіла молода дівчина. — Я ходжу до гімназії, чи пак студіюю в одному пансіоні в Льозанні.

— Лямері?... Чи ваш батько це Пієр Лямері, який має свої добра недалеко коло Лямері?

— Еге ж, а чи пані Елен Трагонар, наша добра сусідка є вашою мамою?

Лице молодого мужчини захмарилось:

— Так, дуже мені прикро, що наша рідня процесується зі собою і є непримиримими ворогами.

І без слова почав складати свої причандали. Одначе вона засміялась:

— А всеж таки можете відвести молоду жінку до дому, мій пане ...вороже.

Він глипнув спід лоба на неї. Шістнацятьлітня дівчина стояла кокетливо і приманливо перед 19-літним молодцем а її очі сміялись свавільно. І ще цієї години, заки вечірні сутінки прикрили береги Соми, зродилась любов новітніх Ромеа і Юлії.

Нічна втеча.

На другий день свого знайомства стрінулась знову молода пара над берегом Соми. Одначе цим разом уже без ніякої суперечки. Взагалі підчас цієї стрічі вони дуже мало говорили. За цілунками не ставало часу на розмову. Цей третій, що асистував підчас тих любовно-мовчаливих конференцій, був Пегі, малий ямник, який взагалі не звертав ніякої уваги на ворожнечу між родинами Трагонарів і Лямеріїв. Багатий земельний власник 50-літний, черствий і здоровий ще мужчина почав чимраз частіше дивуватись, чому його гарна донечка не має ніякої охоти їхати на театральні вистави до Амієну. Вона викручувалась завжди, що перед виїздом до Льозанни мусить багато вчитись. Також пані Трагонар все ще гарна дідичка дивувалась незвичайному зацікавленню сина процесом, який тревав уже довгі літа між сусідами.

Раптом по якомусь часі любовна ідилля розірвалась. Дідич Лямері заповів одного дня візиту сина свого знайомого і приятеля та захотів його представити своїй доньці. Очевидно, що найважнішою метою цієї візити мало бути подружжя молодої дівчини зі сином аптикаря. Оглядини закінчились малим скандалом, бо Юліета не зявилась зовсім при обіді і прийшла щойно пізно вечером.

У півночі виринула серед дерев гнучка мужеська постать і наблизилась до балькону при кімнаті Юліети. Легко відчинилися двері і дівча вийшло на балькон. Андре кинув їй мотузяну драбинку і Юліета зійшла по ній на долину. Втеча попри кімнату батька була дуже важка, майже неможлива але покінчилась, на щастя успішно. Молодим утікачам станула раптом ще тільки одна несподівана і непередбачена перешкода. Пегі — малий ямник вертався саме з якихсь нічних любовних пригод і прилучився до романтичної експедиції. Закохані не мали іншої ради і взяли собачку з собою. До ранку перечекали вони в якійсь стодолі найближчого сусіда і заки ще сонце зійшло пустились у дальшу дорогу. Андре винайняв авто до залізничої станції, але залізницею не поїхали до Парижа, щоб затерти за собою сліди. Підчас подорожі змінили вони ще кілька разів засоби комунікації, а до Парижа заїхали щасливо на молочарськім возі.

Подвійне весілля.

Даремне вичікував дідич Лямері підчас снідання на свою донечку. Вкінці пішов він до її кімнати, щоб при цій нагоді всипати їй ще відповідну проповідь за скандальну поведінку. Та кімната була порожня а ліжко навіть нерухане. На столі лежав лист: „Вибач мені батеньку, але я не можу без Андре Трагонара жити". Лямері спалахнув гнівом і негайно побіг до сусідки, щоб скласти урядову візиту своїй неприятельці. Одначе гарна дідичка не брала цієї справи так трагічно.

Вона тільки засміялась, коли він почав говорити про поліційну погоню.

— Поїдемо до Парижа і знайдемо наших „злочинців".

— Ми? Обоє? Разом? запитав він счудований.

— А чомуж би ні? відповіла гарна пані. І розгніваний гість залишився на сніданку, щоб обговорити докладно плян погоні за „злочинцями".

Віднайти закохану пару не було зовсім важко. Урядовці розвідчої агенції віднайшли за 48 годин мешкання молодих в одній підміській дільниці, де Юліета і Андре змінювали аж тричі мешкання.

— Що ми маємо з вами зробити? — сказав Лямері, намагаючись конче вдавати сердитого.

— Мусять обоє заждати ще рік — заявила пані Трагонар, — а після матури стане вона його жінкою.

Імовірно відбудуться відразу два весілля, бо ще того самого вечора сказав Лямері:

— Чи адвокати мають ще далі на нас збогачуватись?

— Думаю, що це зовсім зайве.

— А чи не моглиб і ми...

Гарна дідичка відповіла спокійно:

— Чомуж би ні?

ДОНЬКА МІЛІОНЕРА СЛУЖНИЦЕЮ

Нема багато мілінерок, які виказували б якенебудь зацікавлення домашнім господарством. Доньки американських багатіїв у більшості дуже ексцентричні і в їх головах родяться ідеї, від яких волосся дубом стає. Одначе нікому мабуть не могло прийти на думку, що якійсь міліонерській доньці забагнеться раптом стати служницею. Першою міліонеркою, яка подобала собі професію служниці, є молода дівчина Беті Бравн із Дітройту.

Є вона дочкою одного американського міліонера і якийсь час була студенткою університету. Перед кількома тижнями минуло Беті 19 літ. З цієї нагоди дістала вона від свого батька авто й дороге футро. Кілька днів опісля виїхала вона своїм автом без шофера і більше не вернулась домів. Родичі залякані, що їх дитина впала жертвою гангстерів, повідомили поліцію. Щойно два тижні по щезненні Бетті, побачив її якийсь знайомий як вона мила вікна в якомусь кількаповерховому домі. Родичам, які повідомлені про те негайно приїхали, оповіла Бетті, що вона почувається зовсім добре, що їй дотеперішня безчинність остогидла та що вона не має найменшої охоти вернутися домів. Нова професія їй дуже подобалась, а її пані Ірвінг Варіель незвичайно вдоволена зі своєї служниці-міліонерки.

КАВОВИЙ ХЛІБ.

Коли в останніх роках ціни кави сильно впали, на доручення бразилійської влади викидували кожного року кілька міліонів кільограмів кави до моря.

Тепер повідомляють, що винайдено т. зв. „кавовий хліб", так, що є надія, що на будуче ввесь надмірний запас кави зможуть в Бразилії корисно використувати. У звязку з новим винаходом повстане у Бразилії нове підприємство, яке перероблятиме з кави і муки новий екстракт до печення. Кажуть, що цей новий „кавовий хліб" дуже смачний і відсвіжує так людину як і напиток із кави.

НАЙМЕНША КНИЖКА НА СВІТІ.

Не тільки найбільші предмети викликують сьогодні у світі сензацію, але також і найменші. Тому теж і Букарешт має право до деякої міри чванитися, що має найменшу на світі книжку.

Яка велчина ця найменша книжка? Приблизно така сама, може трішечки більша як зернятко фасолі. Хто хоче прочитати зміст цієї книжки, мусить уживати до цього побільшуючого шкла. Крім цього є в тій книжечці репродукція портрету короля Карла, кисти визначного румунського маляра Дірра Дуре. Цю дивовижну книжечку, якої оправа має всього 14 мм. кв. площини, вишлють на париську виставу, як дивогляд друкарської техніки.

В майбутності народів повстане питання: тверезість чи господарська руїна? — Т. Едісон.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

ПЕРЕМИШЛЬ. УКРАЇНА — ЧУВАЙ 2:1 (1:1).

(Від власного дописувача).

Змагання України на перемиському твердому спортовому грунті мають уже свою історію. Давніше з Польонією, згодом з Чуваєм грала Україна нераз мистецькі змагання і тільки один раз повелося нашій дружині осягнути в Перемишлі нерішений вислід 2:2 з Польонією. Гостра гра тамошніх дружин, неприхильне, іноді й вороже наставлення перемиської публики та відоме вже психічне наставлення нашої дружини до гри на чужих грищах були головними причинами невдач. Цього року змінилося багато умовин на краще. Україна їхала до Перемишля зі сильною волею проломити свій пех на виїздах та виказати, що невдача з Ресовією не була довготревалим заломанням форми. Крім цього мала наша дружина ще й моральну перевагу над противником, а саме своєю високоциферною перемогою 12:0 в минулому сезоні. Також і наставлення перемиської публики до нашої дружини сильно змінилося. Добру половину глядачів творили симпатики Сяну, які не забували, що величезне, іноді й вирішне значіння у спортових змаганнях має мудра й добра охота і цієї охоти не жалували нашій одинацятці. Зокрема треба теж підчеркнути чесну та спокійну гру обох дружин. Це в першу чергу заслуга нового головн Чуваю д-ра Крайцарека, який перед змаганням візвав обі дружини грати спокійно і чесно.

Ці змагання грала Україна в такому складі: Гуцул, Воробець, Скрегота; Скопець І., Пазуняк, Краєвський; Магоцький, Міклош, Хомишинець, Скопець II і Максимів.

Героєм змагань був без сумніву Гуцул, який причинився бодай у 80 відс. до перемоги своєї дружини. Він найкраще зорієнтувався, що оборона буде безсильна перед своєрідною грою Чуваю на коротким грищі. Ця система, зовсім проста й нескладна полягала на тому, що оборонці чи помічники Чуваю подавали гострим викопом мяч до переду, а напасники бігли за мячем на ворота. Таким чином витворювалося безліч ситуацій, серед яких оборона (позатим зовсім добра) ставала безрадна і єдиною дошкою ратунку був тоді воротар. Треба признати, що тактика Гуцула вибивати пястуком висові мячі в поле була не тільки добра, але й успішна. Поміч грала, як завжди, амбітно, але нерівномірно. Пазуняк спершу кіксував і щойно згодом розігрався на добре. Краєвський грав незле дефензивно й офензивно, але швидко „спух". Скопець І. кращий, як на попередніх змаганнях, грав, що правда, не ефектовно, але ефективно. Всеж таки мало що не стратила Україна з його вини воріт та 1 пункту. В нападі д. добре грала права сторона: Магоцький, Міклош і Хомишинець, яка переводила дуже ефектовні і грізні акції. Найгрізніший у цій трійці був Магоцький. Ліва сторона слабша. Скопець II. працьовитий і стартував до кожного мяча, але все ще не вернувся до своєї форми. Найслабший був Максимів.

З Чуваю годі когось відмітити, бо всі грали амбітно та з охотою відплатитись за минулорічну страшну поразку. Найгрізніший був наш земляк Дмитришин, стрілець одинокиx воріт.

Хід гри: Ініціятиву в першій половині має ввесь час Україна, яка переводить правою стороною кілька блискучих та небезпечних акцій. Всеж таки Чувай добуває перші ворота в 8. хв. зі стрілу Дмитришина. Воробець бере у підскоці високий мяч на голову, але одночасно підскочив теж грач Чуваю, який не досягнув мяча, та зате вдарив головою Воробця в зуби й ослабив через те його головку. Використовує це Дмитришин і стріляє не до оборони. Поміч грає в цьому часі дуже амбітно. Напад України зовсім не пешиться стратою воріт і натискає далі. Згодом Чувай переходить у протинаступ і тоді попisується Гуцул своїми двобоями з цілим ворожим нападом. Під кінець знову натискає сильніше Україна — й одна подача Магоцького до середини витворює дуже грізну ситуацію. Міклош віддає мяч Хомишинцеві, цей знову Міклошеві, який з черги виставляє мяч Хомишинцеві, що гострим стрілом у ріг воріт добуває вирівняння.

У другій половині Чувай хоче конче добути вирішні ворота, але мудра тактика оборони й воротаря не допускає до цього. Коли ж у 12 хв. воротар підбиває руками в гору гострий стріл Магоцького і Скопець II. впихає мяч до воріт, Україна обмежується після цього виключно до вдержання висліду. Перемога була сильно загрожена, коли згодом суддя назначив карний мет до воріт України. Гостру бомбу Дмитришина оборонив Гуцул.

Публика в числі 2.000 поводилась дуже культурно. Суддював добре п. Кухар

УКРАЇНА III. — ПОГОНЬ IV. 8:0 (2:0).

Змагання за мистецтво Б-кляси. Україна грала ввесь час в десятку. Один із змагунів України нагло захворів.

УКРАЇНА (ЮНІОРИ) — ЛЄХІЯ (ЮНІОРИ) 6:4.

Заслужена перемога минулорічного переможця в мистецтвах юніорів Львова.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

РЯШІВ. **Ресовія — Чорні 3:1.**
ЛЬВІВ. **Р. К. С. — Гасмонея 0:0.**
ЛЬВІВ. **Погонь І б — Лехія 4:2.**
ЛЬВІВ. **Польонія — II. Сокіл 2:0.**

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Ресовія	15	25	5	48:18
2. Україна	**15**	**22**	**8**	**52:17**
3. Чорні	15	22	8	44:28
4. Гасмонея	14	18	10	16:10
5. Польонія	13	13	13	21:22
6. Р. К. С.	14	12	16	21:25
7. Погонь І б	14	12	16	28:34
8. Оґніско	13	12	14	25:42
9. Чувай	13	11	15	30:38
10. Корона	14	10	18	19:31
11. Лехія	15	5	23	16:31
12. II. Сокіл	14	4	24	21:48

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — ҐАҐІБОР 6:1 (3:0).

Хоч до цих змагань не привязував Сян спеціяльної уваги, маючи вже й так запевнене мистецтво, саграв д. добре і виграв високо. До цих змагань виступив Сян у звичайному складі без Дигдалевича. Перших кільканацять хвилин Ґаґіборові вдається вдержати отверту гру і щойно в 16 хв. Турко добуває перші ворота. Той самий грач добуває теж дальших 4 воріт, так, що в сумі добув він 5 воріт. 6-ті ворота добув Партика.

Сян мав безліч невикористаних підворітних ситуацій. Суддював добре п. Далецький.

Після цієї перемоги Сян здобув уже остаточно мистецтво А-кляси перемиської підокруги і є найповажнішим кандидатом до Окружної Ліги. Залишились Сянові ще одні змагання з Леґією (Коросно) в Перемишлі, які повинен Сян теж виграти високо, хоч вони не матимуть уже ніякого значіння в укладі табелі.

СЯН II і III — ОРЕЛ 4:1.

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ — СТШЕЛЄЦ (БРОШНІВ 1 : 0.**

Скромна, але заслужена перемога української дружини. Після цієї перемоги Пролом покинув останнє місце, відступивши його Стшельцові. Одинокі ворота добув Пролом зі стрілу Дацева. У Проломі найкраще грав Прідун. Добре теж грала оборона й поміч.

ІНШІ ВИСЛІДИ: Гірка — Покуцє 4:2; Ревера — Рипне 4:3.

ТЕРНОПІЛЬ. **ЛЕҐІОН — ПОДІЛЛЯ 2:0 (1:0).**

Перші мистецькі змагання А-кляси закінчились програною Поділля, яке мало ввесь час, зокрема у другій половині перевагу. Леґіон добув ворота з випадів.

МИСТЕЦТВА Б-КЛЯСИ

СТРИЙ. **Скала — Тесп (Калуш) 4:3 (2:1).** Ворота для Скали добули Павлічка, Малецький, Заплатинський і Скоробогатий. Суддював п. Брех із Станиславова.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Скала (Мостиська) — Орел 2:2 (1:0).** Скала мала перевагу і не використала карного

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

ЛЬВІВ. **А. К. С. — Поґонь 2:0 (0:0).** Поґонь програла на своїм грищі, хоч мала в другій половині замітну перевагу. Напад Поґоні добрий в полі тратив голову під воротами противника. В Поґоні добре грала поміч особливо Ганія і Васович, якого в другій половині розбили. Ворота добув А. К. С. у другій половині з випадів. Перші ворота міг Альбанський оборонити. Суддював п. Сайхтер із Кракова, який не добачив дві руки на карнім полі АКС-у.

КРАКІВ. **Краковія — Варшавянка 5:0**
ЛОДЗЬ. **Л. К. С. — Гарбарня 6:0.**
ПОЗНАНЬ. **Варта — Рух 1:1.**

ЧЕСЬКА ЛІҐА.

УЖГОРОД. **Кладно — Русь 5:1.**
Братислава — Мор. Славія 3:0.
Вікторія Жіжков — Находь 1:1.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ВІДЕНЬ. **Австрія — Шотляндія 1:1.** На цих змаганнях було 75.000 людей.

ЛЬВІВСЬКА А-КЛЯСА.

Білий Орел — Зеніт 8:0.
Рекорд — З. З. К. 2:1.
Погонь II — Лєхія II 2:1.
Чорні II — Гасмонея II 2:1.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Ґраніт — Зоря 3:1 (1:0). Ворота для Зорі добув Крушельницький.

Степ — Світезь (комб.) 1:0. Змагання Степу з ПКС-ом вид. гор і дисципліни переложив на пізніший речинець.

ЛЕГКОАТЛЕТИКА.

Величавий біг Сокола-Батька.
138 змагунів на старті.

Третій з черги весняний біг із перешкодами уладжений спортовою секцією Сокола-Батька випав як і попередні дуже вдачно. На старті стануло 46 дружин, а саме: 9 дружин посестер, 16 учасників і 21 побратимів. Траса для посестер: 530 м. з 7 перешкодами, для учасників 530 м. з 10 перешкодами і побратимів 670 м. м. з 12 перешкодами. Перешкоди були ріжнородні і дуже вміло підібрані.

В бігу посестер перемогла дружина Сокола з Голоськa в часі 3:04, друге місце заняла дружина Сокола-Батька в часі 3:12, третє місце Сокіл III 3:14. Біг учасників: I. місце Сокіл-Батько IX. в часі 3:50, II. місце Сокіл IV. — 2 дружини 3:55, III. місце Сокіл IV. — 3 дружини 3:57.

Біг побратимів: I. місце Сокіл IV. у складі: Малинчук, Залевський, Лебішак 4:37, II. місце Сокіл-Батько у складі: Вальчик, Козачок, Тиховський 4:48, II. місце Сокіл-Батько і Сокіл V. 4:52.

Біг відбувся на площі Сокола-Батька в год. 11.30 в присутності голови С.-Б. інж. Хровонята.

СИТКІВКА.

Чаша Дейвіса.

МІНХЕН. Німеччина — Австрія 3:2
Больоніа. Італія — Монако 3:0.
ЗАГРЕБ. Югославія — Румунія 5:0
БРАЙТОН. Пол. Африка — Нова Зеляндія 1:1.
ПАРИЖ. Франція — Норвегія 3:0

БОКС.

Боксерські мистецтва Европи.

МІЛЯНО. До фіналів дійшло 4 польських змагунів. Віцемистецтво Европи у вазі мухи здобув Собковяк. У вазі пера мистцем Европи став Полюс (Польща), мистцем Европи в середній вазі став Хмелевський. У вазі півважкій віцемистецтво здобув Шимура (Польща), у важкій вазі мистцем став швед Сталдберг.

В загальній пунктації боксерських змагань за мистецтво Европи перше місце заняла Польща перед Італією, Німеччиною і Мадярщиною

НОВИНКИ.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— Учні проф. Галі Левицької (вищий і концертовий курс) грамуть у суботу 15. травня в год. 7. веч. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. В програмі фортепіянові та органові твори Й. С. Баха. Участь беруть: Яр. Баранецька, Л. Дудко, Ч. Калинович, М. Колтунюк, І. Селезінка.

— Робітня жіночих одягів Осталовичевої, Малецького 10/ІІ. продасть сукні, комплети показові на ревії мод.

— Виділ львівської філії „Товариства охорони дітей та опіки над молоддю" прохає усіх Членів і Прихильників прибути на Загальні Збори нашого Товариства, які відбудуться дня 12. травня в год. 17. пополудні в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22.

— Малярська виставка. В залях Природн. Музею Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, Чарнецького 24, ІІ. пов., буде відкрита в неділю 16. V. ц. р. виставка малярських праць проф. Лошнева, п. Іванни Нижник, проф. П. Обаля і р. Смольського. Виставка триватиме до 6. червня ц. р.; відвідувати щодня від год. 10-ої до 17ої. Вступ 50 сот. і 25 сот.

— Концерт жіночого вокального квартету „Богема". Заходом філії Т-ва охорони дітей та опіки над молоддю відбудеться 14-го ц. м. в год. 8-ій веч. у Театрі Ріжнородностей, під проводом В. Балтаровича. Білети в „Союзному Базарі".

— Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок, 10) відбуло 25-го квітня ц. свої річні загальні збори. По вислуханні докладного звіту з діяльности Управи за минулий рік Збори одноголосно затвердили звіт Управи й одобрили поведінку її в усіх справах та вибрали одноголосно нову Управу, яка уконституувалася так: А. Петренко — голова; Вол. Дорошенко і д-р Василь Сімович — заступники голови; Ф. Сидоренко — секретар; М. Таранович — скарбник; д-р Денис Лукіянович, дир. С. Магаляс, А. Жук, А. Гребінник — члени; Дм. Гонта, Ф. Дудко й Ів. Бедрило — заступники. До Ревізійної Комісії обрані: Наталія Савченко-Дорошенко, Мих. Корчинський та Ів. Павлик. Крім того збори ухвалили скласти подяку всім особам та установам у краю, що в скрутних хвилинах завжди приходили з матеріяльною допомогою Т-ву. Т-во Допомоги Емігрантам у 1937. р. вступило в 17-ий рік свого існування.

— Лікарський Дім у Львові. Минулої неділі відкрито й посвячено новопобудований Лікарський Дім при вул. М. Конопніцької. Триповерховий будинок, якого будова тревала два роки, буде осідком окружної лікарської палати та інших польських лікарських організацій, що мають осідок у Львові.

— Роздача почесних грамот за праці на VII-ій виставі української мистецької фотографії відбулася в неділю 9. ц. м. Голова УФОТО інж. Чайковський, закриваючи цьогорічну виставу, подякував усім, що причинились до її зорганізування за труди, заохотив до дальшої праці та проголосив вислід оцінки журі. Почесні грамоти одержали: першу — Мирович Роман, другу — Масляки Ярослав і Роман, третю — інж. Пежанський Олександер, четверту — Береза Ярослав. Грамоти признання одержали: д-р Дурделло Евген, м-р Щурат Степан, Тарнавський Володимир, м-р Фіголь Данило, Глинський Микола, Світликівна Ксеня. Грамоти вирізнення одержали: інж. Іваницький Борис, Варцаба Іван, Сторожук Льонгин, Федецький Степан.

— Український музей у Києві. Як повідомляє ПАТ, в Києві відкрили Український Державний Музей, що обіймає 7 відділів і коло 5.000 предметів, що ілюструють історію мистецтва й культури України від часу мандрівки народів.

— Смерть А. Розсипаля. Помер ненадійно в одній праській санаторії Антін Розсипаль, б. президент Підкарпатської Руси, в 71. р. життя. Похорон відбувся у пятницю 7. ц. м. Після богослуження в костелі св. Людмили у Празі XII. тіло покійного перевезли до Червеної над Влтавою. А. Розсипаль працював в Ужгороді від 1923. р. до 31. грудня 1936. р. і від 1. січня ц. р. перейшов уже на емеритуру. У похоронах покійного взяв участь між іншими губернатор П. Руси К. Грабар і д-р М. Бращайко як представник Ужгороду.

— Американська пригода артистки Тамари Вишнівської. Артистка Тамара Вишнівська, перша українка з наших земель, що в швидкому часі потрапила осягнути високі шаблі фільмової карієри, має багато прихильників особливо серед української молоді. Тож і не диво, що коли в Луцьку, звідки артистка родом, розійшлась чутка, що фільмова зірка прибуває на свята до батьків, ціле його населення, особливо жіночий пол і молодь, постановили собі за всяку ціну оглянути щасливу луччанку. А недавно, коли п. Вишнівська перебувала в одній з луцьких каварень, перед входом до каварні зібралась величезна юрба глядачів, під напором яких у льокалі вилетіли фронтові шиби і дехто влетів вибитим вікном до каварні. Тому, що властивий виновник вибиття шиби старався утікати, в погоню за ним пустилась ціла юрба народу й поліціянти. Нещасливого прихильника артистки зловили й посадили до темної. Луцьк має про що говорити, а п. Вишнівська може записати одну справді американську пригоду до нотатника своєї карієри.

— Українці в Моравії. В перший день Великодних свят відправив для української кольонії в Оломовці о. Бойсак в каплиці Сарканда Службу Божу і посвятив паски. Спів дуже гарно хор закарпатських богословів, що студіюють в Оломовці. Пополудні була вечірня, опісля в салі римо-кат. духовної семинарії спільне свячене для наших еміґрантів, членів місцевої філії „Української Громади" й для закарпатських богословів. Один з них виголосив настроєву промову. На піснях, деклямаціях і товариській розмові приємно минав час. Присутніх було понад сто осіб.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні державної льотерії впали такі більші виграні: 10.000 зол. на чч.: 39553, 101212, 164281; 5.000 зол. на чч.: 18704, 51688, 118076; 2.000 зол. на ч. 3098, 11090, 35976, 62852, 71112, 73898, 113982, 123337, 128554, 133945, 188807; 1.000 зол. на ч.: 6734, 10226, 12481, 31919, 36127, 42239, 45653, 49140, 56946, 67954, 72565, 86913, 94996, 95684, 96209, 105280, 106997, 111850, 113956, 124174, 139090, 140928, 142972, 148753, 164550, 171685, 183678, 184651, 193689

— Вибори до львівського кагалу. Минулої неділі відбулись у Львові вибори до жидівської громади. Голосувало 53 прц. управнених до голосування. Найчисленніше взяли участь у виборах ліві угрупування. Повну апатію виявила професійна інтелігенція та умові працівники. З 16-ти лист найбільше голосів зібрала „13-ка" (бльок сіоністичних організацій і господарського об'єднання), яка здобула 14 мандатів. „Бунд" здобув 5 мандатів. Решта мандатів дісталася листам: „Агуди" (2 мандати), об'єднаним листам безпартійних елементів (6 манд.), „Белз" (2 манд.), „Іхуд" (1 манд.).

— Вибрики польських студентів. Вночі на неділю група членів академічних корпорацій в числі кількадесяти осіб, які вертали зі „собутки", почала на вул. Оссолінських і Хорущини бити шиби. Кількох постерункових на вул. Зіморовича заступило студентам дорогу, закликаючи розійтись. Студенти заатакували поліцію, прийшло до сутички, підчас якої пішли в рух палиці і каміння. Випадок зліквідували поліціянти, які прийшли на поміч з інших районів. Пять корпорантів арештували і помістили провізорично в брамі одної камениці, бо товпа не розходилась, домагаючись звільнення арештованих. Потім студентів відвезли поліційними автами. Підчас тих подій студенти вибили шиби одного видавництва.

— Максимальні ціни цегли в Тернополі. В тернопільському воєвідському уряді відбулася нарада комісії для дослідів цін цегли. Визначено для поодиноких повітів тернопільського воєвідства максимальні ціни на цеглу, що походить із цеголень кругових і полевих. Ціни за тисячку штук льоко цегольня в поодиноких повітах устійнено в кругових цегольнях від 32 до 43.50 зол., в полевих 28 до 37 зол.

— Трагічна прогулька. Кількох учнів тернопільської гімназії виїхало каяком здовш ріки Серету. Втомившись, шукали проходи в купелі. Один із них Р. Гомулінський, учень IV. кл., дістав удару серця і втопився.

— Після злочину в Белзці. Як повідомляють із Золочева, поліція зловила трьох учасників убивства Марії та Мечислава Ясінських і ограблення фільварку в Белзці золочівського повіту. Четвертий учасник нападу згинув, як відомо, від кулі поліцая, так, що лишився на волі ще пятий спільник грабіжницької шайки. Прізвища вбитого й арештованих держать покищо в тайні. Похорон жертв розбишацького нападу відбувся минулої неділі при участи духовенства греко-кат. і латинського обряду, кількох тисяч осіб місцевих і з околиці. Домовини везено на двох драбинистих возах, запряжених четвірнями коней. Після винесення домовин із місцевої гр.-кат. церкви похоронний похід рушив у 13-кільометрову дорогу до Золочева. Тут прилучилися до похорону всі представники влади з численними урядовцями. Домовини внесено до костела, опісля при величезному здвизі польської публики і при участи патріотичних організацій поховано на місцевім лат. цвинтарі. Під кінець похорону відспівано ... дому „роту" Конопніцької: „Не дамь земі, ... наш руд".

— Жахливе вбивство. Між селом Красне ... Добротовом (к. Делятина) в лісі за ... знайшли дня 6. ц. м. звуглілого трупа ... особи, яку невідомі досі справники прив... кільчастим дротом до дерева, обілляли ... і підпалили. На місце випадку виїхала з Делятина судово-лікарська комісія. Поліція веде доходження і є вже на слідах виконавців злочинного вбивства.

— Смерть від електрики. В ледівні Генрика Бянко в Новому Дворі 19-літній Ришард С... глухович доторкнувся електричного проводу, що лежав на долівці і згинув на місці.

— Жертви грому. На полі в Підгородищу пов. Бібрка убив грім Дмитра Фіглера та його ... бицю Марію Рий. Крім того згинули два ко...

— Повоєнний бандитизм на селі. Пишуть ... У селі Лука Велика пов. Тернопіль, другого дня Великодних Свят сільські авантурники, робітники на фільварку, Михайло Швець і його брат Йосиф Швець, напали в білий день на члена виділу місцевої читальні „Просвіти", 43-літнього господаря Івана Зімовського і на очах свідків, між ними й місцевого пароха о. Яцика і його гостя інж. Девосера з Тернополя, покололи його ножами, завдаючи йому понад 20 колених ран, що безпосередньо загрожують життю. Негайно прикликано лікаря д-ра Зільбермана з Микулинець, котрий по наложенні найконечніших бандажів велів відставити тяжко раненого до тернопільського шпиталю для переведення операції. Стан недужого у шпиталі дальше дуже грізний. Оба справники є здавна пострахом села, викликуючи усюди авантури і кріваві бійки. Непрошені приходять вони на ріжні імпрези до читальні, тероризуючи присутніх, що уступають їм, боячися чинного нападу чи проколення ножем. Про бандитизм обох тих парубків зголошувано нераз поліційній станиці у Мишковичах, якої командант Лясковський чомусь полишив обох згаданих напасників у спокою. Тому місцеві громадяни рішили вислати депутацію до нового тернопільського старости п. Адамского під проводом пос. Болюха з домаганням, щоб видав відповідні доручення для охорони життя і здоровля перед нападами обох злочинних сільських бандитів.

— Бандити гуляють. На дім Мендля Найфельда в Юріямполі напало вечором кількох бандитів. На гук вистрілу крізь вікно Найфельд упав на землю, вдаючи вбитого, однак його жінка заступила бандитам поріг і почала кричати. Тоді бандити увійшли до середини і дали кілька стрілів, якими вбили Найфельдову, а Найфельда тяжко ранили. Наполохані криком, бандити втекли, не забравши нічого. Тої самої ночі в сусідньому селі Більчу Золотому бандити ограбили доми жидівських купців Л. Бергера і Рештайна, забравши більшу скількість товарів. Правдоподібно були це ті самі бандити, що вбили Найфельдову в Юріямполі. Справою занялася поліційно-судова влада.

— Самогубство студентки. До готелю „Париского" при вул. Маршалківській у Варшаві приїхала студентка виленського університету, ...літня панна Яконюк. На другий день раном готелева служба знайшла її в ліжку неживою. Лікар ствердив отроєння ціянком потасу. Нещасна лишила лист, адресований до аптики в Щучині, де була занята, такого змісту: „Відбираю собі життя з власної, непримушеної волі".

— Катастрофа „Гінденбурга" сфільмована. На привитання цепеліна „Гінденбург" вислало ... американських фільмових підприємств своїх фотографів, не сподіваючись, що на летовищі в Лейкгерсті жде їх така жахлива сензація. Завдяки цій несподіванці вже на другий день ... нюйорські кіна висвітлювали цілу катастрофу від початку до кінця з таким жахливим реалізмом, що жінки мліли. Річ певна, що кінові підприємства в цілому світі зроблять на загибелі „Гінденбурга" золотий інтерес. Всі европейські фільмові бюра, отже й варшавські замовили в американських фільмових централях фільму з катастрофою „Гінденбурга" і за який тиждень привезуть її кораблі до Европи. Маймо надію, що побачимо її також у Львові.

— Справлення помилок. У 97. числі з 7. ц. м. на „Сторінці без політики" в статті „Доісторичне збіжжя на Україні" попали такі друкарські помилки: замісць „у магазині ліпянок" — має бути: **„у мазанці ліпянок"**; замісць „100—800 до Хр." — має бути: **„1000—800 до Хр."** — Теж у 98. числі з 8. ц. м. на „Сторінці без політики" у статті „Скити на Поділлі й на Закарпатті" замісць „яких 50 літ" — **має бути: „яких 500 літ"**

З кіна.

Кіно „Коперник": „Зелений сигнал".

Молодий, енергійний, талановитий лікар, що працює у великому шпиталі, зважується на операцію багатої, ще не старої жінки рідких духових прикмет тоді, коли лікар, який мав перевести цю операцію спізняється. В останній хвилині дотичний лікар приходить і оперує недужу, але схвильований своїми фінансовими клопотами, робить помилку, через яку пацієнтка вмирає. Молодий лікар поводиться при слідстві в цій справі так, якби це була його вина, бо його старший товариш, водночас його вчитель, не має сміливости признатись до вини. Коли на вістку про смерть оперованої приїжджає її донька, молодий лікар зустрівшись з молодою дівчиною не має сміливости сказати свого прізвища тому, що вона відразу знала би, що має перед собою вбивника своєї мами. Утративши посаду лікар, що не лякається ніякої небезпеки, їде у глуху закутину славну зарazками цяткованого тифу. Там він зважується на страшний експеримент, впорскуючи собі приготовлений ним антитод проти тифу.

У фільмі виступає цікава постать священика-проповідника, який вірить у так званий „зелений сигнал" у житті, остережливий знак подібний до того, який дають у великих містах серед натовпу авт на вулицях.

Головну ролю грає Ерроль Флін, відомий з „Капітана Бляда" та Аніта Люіс. Фільма повна драматичної напруги, не дуже приємна для тих, що не люблять дивитися на операції та недуги.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ.

Свято Чорноморської Фльоти. Молодь, згуртована при чит. „Просвіти" в Замарстинові, влаштувала 9. травня ц. р. у власній домівці величавий святочний концерт у 10-і роковини піднесення українських праворів на Чорноморській Фльоті. Добірна й різноманітна програма і своїм рівнем і виконанням переросла далеко всякі подібні імпрези. Вступне слово виголосив В. Кобльовський. Мужеський хор під управою ради. Т. Купчинського відспівав 4 пісні: 1) Матюка „Ревуха", 2) А. Вахнянина „По морю, по морю", 3) І. Білинковського „Поворот козаків" (уривок з „Гамалії" Т. Шевченка) і 4) непрограмово „Задзвенімо". Всі пісні випали взагалі добре. Добре випали теж деклямації. П-а Я. Демцюх віддеклямувала Грицька Чупринки: „Гей, на весла". 5-літній Данцьо Галанюк Ю. Шкурупія: „Море". Перша відома вже замарстинівській публиці, визначилася доброю інтерпретацією та інтонацією і захопила публику; другий своїм гарним голосочком і дикцією здобув собі належний успіх. В. П. Бережницький відограв на бандурі кілька народніх мельодій. Дуже гарний був танок „Маруся" при бандурі, виконаний двома дівчатками з місцевої захоронки. Не менш гарно вийшла інсценізація „Мова моря", в якій взяли участь: 5-літній Левцьо Матвіїв (Тарас), Н. Неділка (Маруся), Ліда Матвіївна (Русалка), В. Пелішок (дружинник Ольги), О. Клименко (друж. Ігоря), М. Тягнибок (козак Сагайдачного), М. Кулинич (козак з 1620 року) і В. Кобльовський (моряк). Слід виріжнити мистецьку гру Л. Матвієва, Н. Неділки і Л. Матвіївної, що виявили неабиякий мистецький хист. Свято закінчено відспіванням національного гимну. Жаль тільки, що публики не було стільки, наскільки цей концерт своїм високим рівнем і моральними прикметами заслуговував.

О. К-ко.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Закінчення курсу громадянського вишколу в Союзі Українок. В середу 28. п. м. відбулося в салі оо. Василіян закінчення другої частини 6-тижневого сільсько-господарського курсу громадянського вишколу організаторок С. У. і кооперативних пропагандисток. Перша частина курсу теоретично-організаційна відбулась у Львові. В цьому святі взяли участь крім прелеґентів представники деяких перемиських установ. Свято започаткувала короткою промовою управителька курсу п. Лукія Бобелякова, що вясувала ціль та завдання курсу громадянського вишколу і завдання курсанток. Від Головного Виділу С. У. промовляла голова М. Рудницька, підкреслюючи, що друга частина курсу могла відбутися тільки в Перемишлі, де можна було найти відповідне приміщення для курсанток в Інституті для дівчат, відповідні фахові сили до навчання та зразкове господарство в Інституті. Вкінці згадала, що тут панують найкращі взаємини між С. У. і С. Г. Д-р В. Загайкевич промовляв від перемиського громадянства, підкреслюючи, що праця курсанток буде важка, але теж дуже вдячна. Від філії С. У. промовляла голова п. Е. Зятикова, а від курсанток та від жіноцтва Волині п. Т. Горохович. На курсі викладали: дир. Л. Бачинський, який був душею курсу, про плекання курей і кріликів; інж. І. Скоропада про молочарство; п. Л. Бобелякова про домашню господарку і хатні цвіти; радн. Б. Шулякевич про плекання ягідних кущів; інж. В. Мосора про годівлю коров і методику суспільної праці; інж. Бурий про городництво, п. М. Гуєврівна про куховарство, п. М. Павликівна про трикотарство; інж. А. Мілянич про сільське будівництво. Про гігієну та поборювання недуг викладали: д-р Гащукова, д-р Кочешашова, д-р Несторович і д-р Старух. Слід згадати, що більшість прелеґентів — це члени Ради філії „С. Г.". Курсантки крім теоретичного знання на викладах придбали ще й практичне знання на зразковому господарстві в Інституті для дівчат, брали участь у загальних зборах та анкетах кружків „С. Г." в С. У., писали і виголошували реферати на різні суспільно-господарські теми. На курс зголосилися 22 учасниці, але закінчило його 16; зпоміж них повний курс, себто у Львові і Перемишлі, закінчило 10 учасниць. Курсантки походили з повітів: Калуш 1, Жовква 1, Болехів 1, Добромиль 1, Сокаль 1, Самбір 1, Мостиська 1, Надвірна 1, Бережани 1, Рівне на Волині 1 і Перемишль 6. Коли взяти під увагу, що курс відбувався у Перемишлі, а кошти прожитку були дуже малі, то це дуже сумне явище, що Перемищина враз з містом вислала ледви 6 курсанток. Чиж перемиські панни вважають, що такий курс, така заправа до громадянського життя їм непотрібні? Після офіційної частини закінчення курсу відбулась вечера, при якій ще раз промовляли д-р В. Загайкевич і М. Рудницька, а курсантка Ст. Возняк з Калуша відчитала дотепну римовану хроніку курсу. На закінчення свята відбулись товариські забави.

З викладової салі. Минулої суботи відомий наш учений і мовознавець проф. д-р В. Сімович виголосив у салі „Української Бесіди" виклад на тему „Становище української мови серед слов'янських мов". Виклад був дуже цікавий та дуже приступно виголошений. В дискусії забирали голос: дир. От. Шах і проф. д-р І. Шпитковський. Саля „Української Бесіди" була виповнена по береги, головно шкільною молоддю. **К-н.**

ТУРКА н. С.

Вистави театру „Заграва". В останніх днях квітня ц. р. виставив театр „Заграва" в нашому місті такі пєси: Камо грядеши? (в 2 частинах), Голгота, Мураві, Трафіка пані ґенералової і Тарас Шевченко. Всі вистави стояли на доброму мистецькому рівні (вийінчена гра та чудові декорації є без порівнання кращі, як у польському „Покутському Театрі", котрий що місяця приїздиає до нашого міста). На жаль, публики, головно чужонаціональної, що привикла тільки до легкострawного кінового й оперетокового спектаклю, було мало. Видно, що мале містечко не доросло ще до експериментального театру.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя „Сфінкса". Минулої неділі виставив драм. гурток „Сфінкс" драму Сургучева „Осінні скрипки". Автор драми знаменито змалював трагедію жінки, що маючи чоловіка, закохується у другому. Тому родинне життя розбите, совість мучить її на кожному кроці. Драма з психольоґічного боку глибока. Сама вистава стояла на високому рівні, завдяки добрій грі цілого гуртка. Каратницька (Варвара) вжилася усією душею в ролю і створила наскрізь реалістичний тип: дві душі, два серця. Борковська (Віра) задебютувала зовсім удатно. Катамай (Дмитро) переживав свою ролю і тому трагедія нещасного мужа в його виконанні лишила сильне враження. Ліськевич Т. (Віктор) добре віддав тип людини, що свої глибокі почування жертвує для спокою іншого. Гуртові сцени вийшли добре. Декорації, головно парк, кисти Бабія, дуже ефектовні. Публики, як звичайно, мало.

З життя Княгинина-Гірки. У великодний понеділок відіграв амат. гурток при чит. „Просвіти" на Гірці комедію на 3 дії І. Лилика „Гапка Бушовичка". Зміст комедії та її будова слабі: осмішування большевизму в комедії дуже примітивне і мало переконливе. З поодиноких виконавців роль на перше місце вибилася Лепецька (Оксана), що дуже добре заповідається. Зовсім добре вийшли Кльоцка (адвокат) і Дерень (комісар), хоч Дерень місцями був за темний, як на комісаря. Табачинівна (Гапка) мала добрі і слабші місця. Глинський (лікар) на сцені дещо за нервовий. Загально виставу можна зачислити до вдатних, хоч не шкодило би краще вивчити ролі. Публики, як на Гірку, мало. **Б. Л.**

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного і протинікотинного руху. — Львів, квітень і травень 1937. Р. X. Ч. 4 і 5.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Львів, травень 1937. Р. II. Ч. 5.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 11. травня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.25 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для школи: Шлеські вакуації, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Мусоргський, з гр. пл., 12.40 Полудневий дневник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Інформаційна газетка в українській мові, 15.25 Посурі з Пушкінських опер. гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Молоді таланти: Грає 9-літня цінністка Реля Шварц, 15.45 „Пісенька моєї мами", оповідання для старших дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Й. Гельфец грає, гр. пл., 16.15 Скринька ППО, 16.30 Гуральські та шлеські пісні у вик. муж. хору, 17.00 „Будні пп. Ковальських" говорена повість, 17.15 Орхестра, 17.50 Як я побудував опиру, монольог, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Оперові арії з гр. пл., 18.35 Проблема володаря у сучасній істор. повісти, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Справи сучасного виховання, 19.20 Спів. рецітал Фіоренце-Джампеліи, з супр. форт., 19.50 Гутірка музика зі слухачем радія, 20.05 Авд.: Говори до мене що, 20.45 Вечірній дневник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Сальонова музика, 21.45 У століття смерти Джана Фільда, передвісника Шопена: форт., скрипка, альтівка, віол. 22.25 Екзотизм у польській літературі, 22.40 Балетова музика, з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00, 23.30 Танцева музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Середа, 12. травня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.25 Трохи інформацій, 7.40 Популярна музика з гр. пл., 11.30 Для шкіл: Як працював для Польщі маршал Пілсудський; Шопенові твори віґрає В. Малцужинський, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт військ. орх., 12.40 Полудневий дневник, 12.50 Гутірка: На службі в місті, 14.30 Польська музика в пісні, гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Концерт хорів, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Деббі: Ноктюрни — Хмари, орх., гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 Вагнер: Вальхірія: „Плигом", гр. пл., 16.00 Програма на завтра, 16.05 Шуман: Авфшвунг, гр. пл., 16.10 Історична загадка, авд. для старших дітей, 16.35 Органова музика, 17.00 Спогади вояків, 17.15 Із недавнього минулого, пісні у вик. Татяни Нойс-Мазуркевич, мецосопр. Ол. Міхаловського, бас, у супр. форт., 17.50 Краса Львова, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 На теми Шопена, гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Карло Лібельт: Про любов рідного краю, 19.25 Словно-муз. авд.: „До рідного краю", хор. форт. рецитації, 20.00 Репортаж із життя марш. Пілсудського, 20.45 Хвилина мовчанки, 20.48 Музика у честь марш. Пілсудського: Орхестра; у перерві: Вечірній дневник, Актуальний репортаж, 22.20 Оповідання про Шопена: „Шопен-поляк", в опр. Кедон-Бандровського, форт.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00, 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт у вик. орх.

Радіокутик.

КОРОНАЦІЯ В ЛЬОНДОНІ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Крім трансмісії самої церемонії коронації, англійська радіофонія готовить спеціяльну коронаційну програму, яка тріватиме цілий тиждень.

Найголовнішою точкою коронаційної програми буде передача церемонії коронації і королівської процесії 12. травня. Під оглядом технічним це одна з найтрудніших і найбільших трансмісій. Сотки англійських справоздавців і кільканалцять закордонних передадуть у репортажах хід коронаційних урочистостей. Для цієї трансмісії уставлять коло 60 мікрофонів. У Вестмінстерській катедрі мікрофони будуть так уставлені, щоб було чути голос короля підчас коронації. В кілька годин після коронації король промовить через радіо до своїх підданих, що розкинені по цілій земній кулі.

РАДІОВИЙ КОНКУРС ДЛЯ СЕЛА.

Речинець закінчення радіового конкурсу для села, визначений на 1. травня, пересунено на 1. червня.

Учасники конкурсу можуть здобути 500 цінних нагород, як: живий інвентар, лямпові приймачі, рільниче знаряддя, грамофони, насіння, овочеві дерева й ін.

Щоб здобути одну з нагород, вистане до 1. червня н. р. зербувати серед сусідів і знайомих якнайбільше радіових абонентів. Листу зверобованих абонентів треба надіслати до 15. червня до „Польського Радія" (Варшава, вул. Мазовецька 5 „Радіовий конкурс для села").

АНГЛІЙСЬКІ СУДДІ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Союз англійських суддів, що має 2.000 членів, звернувся до генерального директора англійської радіофонії з протестом проти занадто частого висміювання суддів у ріжних радіових слуховинах. Цей спосіб представлювання суддів впливає на ослаблення їх престіжу.

Директор відповів, що вже від дуже давніх часів судівництво атакували гумористи, але ніхто не ображувався і нікому не прийшло до голови заборонити читати „Клюб Піквіка" Діккенса, який є сатирою на суддів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. травня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3·25 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув.	3.30 „
молоко від 27. IV. н. р.	0.18—0·19 „
копа яєць	2·60 „

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ

Маслосоюз повідомляє, що в дні 10. V. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахорізні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.50 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.20 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Пригадка. Пригадуємо, що Х. Звичайні Загальні Збори Товариства „Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт" у Львові відбудуться сьогодні, у вівторок дня 11. травня в год. 17-ій у домівці УКТОДІ при вул. Потоцького ч. 48. — Управа. 906

ЛИСТУВАННЯ

ТЕАТРАЛЬНИЙ адміністратор просить п. Бандуровича Гриця подати свою адресу. Степан Орач, Звенигород, п. Старе Село. 904 1—2

ВИЯСНЕННЯ 4-го цукорця — Перемишль вислано на посте-рестанте. 907

„Серпень". Більше нема ніяких листів. — **Адміністрація.**

ПАНСІОНИ

ЗМУЧЕНІ цілорічною працею інтелектуалісти відпочнуть у надморських лісах при гутірці рідної мови. — Villa „Semper Florens", Tuchola — Pomorze.

СОНЯШНІ кімнати з бальконами до винайму вже від 20. травня в Ямному над Прутом. Тіна Галущинська, Ямне к. Яремча. 905 1—3

КУПНО-ПРОДАЖА

ТОРГОВЛЯ шкір і шевського приладдя у Львові з причини виїзду дешево до продажі. Зголошення: „Діло", „Екзистенція". 887 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з дворічною практикою шукає патрона. Зголошення „Діло" під „Солідний". 862 3—3

РІЖНІ

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ попелясові 2.75, підштанки кольорові 1.90, „СВІТ ДИТИНИ" СИКСТУСЬКА 2. 776 2—7

СОРОЧКИ СПОРТОВІ оксфордові 4.90—6.90. Фабрика білля „АСТРА", СИКСТУСЬКА 2. 776 2—7

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські. КОПЕРНИКА 26. подвір'я. 901 1—3

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра Б. Баранецького у Львові Миколая 23 ріг Зиблікевича приймає в хоробах зубів і устної ями щодня від 11—1 і 3—6. Власна технічно-дентистична робітня. 897 2—5

МОТОРОВЕР N S U Quick 98 цм. двотактовий, двобіговий, вільний від податку і права їзди, поручає Автоспорт, Львів Словацького 2. Проспект за надісланням почт. марки. 722 9-11

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ** великий вибір. **ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнадцять.** 791 4—6

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.